

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

Štefanova ulica 2, 1501 Ljubljana

T: 01 428 40 00

F: 01 428 47 33

E: gp.mnz@gov.si

www.mnz.gov.si

Številka: 500-183/2025/9

Ljubljana, 17. 10. 2025

EVA (če se akt objavi v Uradnem listu RS)

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Odgovori na vprašalnik glede izvajanja Konvencije Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi v okviru četrtega kroga ocenjevanja – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi 2. in 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 55/09 Odl.US: U-I-294/07-16, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na .....seji dne ..... sprejela naslednji

SKLEP

1. Vlada Republike Slovenije se je seznanila z odgovori na vprašalnik glede izvajanja Konvencije Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi v okviru četrtega kroga ocenjevanja.
2. Vlada Republike Slovenije pooblasti Ministrstvo za notranje zadeve, da odgovor posreduje izvršni sekretarki Konvencije Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Priloga:

- Vprašalnik z odgovori

Prejmejo:

- Ministrstvo za notranje zadeve,
- Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve,
- Ministrstvo za pravosodje,
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje,
- Ministrstvo za zdravje,
- Urad Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov,
- Urad Vlade RS za narodnosti,
- Inšpektorat Republike Slovenije za delo,
- Finančna uprava Republike Slovenije,
- Vrhovno Državno tožilstvo Republike Slovenije,
- Specializirano državno tožilstvo Republike Slovenije,

– Državni Zbor Republike Slovenije, – Društvo Ključ, p.p. 1646, 1001 Ljubljana – Slovenska Karitas, Kristanova ulica 1, 1000 Ljubljana, – Slovenska filantropija, Poljanska cesta 12, 1000 Ljubljana, – Pravni center za varstvo človekovih pravic, – Zveza svobodnih sindikatov Slovenije – Pravni center za varstvo človekovih pravic, Ulica ob velikih vratih 6, 6000 Koper – Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Dalmatinova ulica 4, 1000 Ljubljana.		
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:		
/		
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:		
dr. Gregor Hudrič, sekretar, vodja Službe za preprečevanje in boj proti trgovini z ljudmi in nacionalni koordinator za boj proti trgovini z ljudmi		
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:		
/		
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
/		
5. Kratek povzetek gradiva:		
Slovenija je julija 2009 ratificirala Konvencijo Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi (Uradni list RS, št. 62/09 – Mednarodne pogodbe, št. 14/09). Skladno s 36. in 38. členom konvencije izvajanje določb konvencije spremlja Skupina strokovnjakov za ukrepanje proti trgovini z ljudmi (v nadaljevanju: GRETA). Junija 2025 smo bili s strani sekretariata konvencije seznanjeni z začetkom četrtega kroga ocenjevanja in ob tem prejeli vprašalnik, ki je razdeljen v tri sklope. Prvi sklop vprašanj se vsebinsko osredotoča na obravnavanje ranljivosti za trgovino z ljudmi tako v okviru preventivnih aktivnosti in identifikacije žrtev trgovanja ter zagotavljanja pomoči le-tem kot tudi na področju preiskovanja, pregona in sankcij kaznivih dejanj trgovine z ljudmi. Drugi del vprašalnika se nanaša na izvajanje priporočil iz tretjega kroga ocenjevanja, tretji pa na statistične podatke (od leta 2022 naprej). Medresorska delovna skupina za boj proti trgovini z ljudmi je pripravila odgovore na vprašalnik, ki jih mora prevedene v angleški jezik posredovati sekretariatu konvencije do 24. oktobra 2025. Decembra 2025 je načrtovan tudi obisk skupine GRETA v Sloveniji, v okviru katerega bo opravila pogovore s pristojnimi državnimi organi.		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: /		
(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)		

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: / (Samo če izberete NE pod točko 6.a.)	
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:	
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin.	NE
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje: – Skupnosti občin Slovenije SOS: NE – Združenju občin Slovenije ZOS: NE – Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: – v celoti, – večinoma, – delno, – niso bili upoštevani. Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	NE
(Če je odgovor DA, navedite: Datum objave: ..... V razpravo so bili vključeni: – nevladne organizacije, – predstavniki zainteresirane javnosti, – predstavniki strokovne javnosti. – . Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte): Upoštevani so bili: – v celoti, – večinoma, – delno, – niso bili upoštevani. Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje: Poročilo je bilo dano ..... Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	NE
Boštjan Poklukar minister	

Obrazložitev

Slovenija je julija 2009 ratificirala Konvencijo Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi (Uradni list RS, št. 62/09 – Mednarodne pogodbe, št. 14/09, v nadaljevanju: Konvencija). Skladno s 36. in 38. členom Konvencije izvajanje določb konvencije spremlja Skupina strokovnjakov za ukrepanje proti trgovini z ljudmi (v nadaljevanju: GRETA).

Skupina GRETA je odgovorna za spremljanje izvajanja Konvencije države članice in za pripravo poročil o oceni ukrepov, ki jih je sprejela vsaka država članica. Sestavljena je iz najmanj 10 in največ 15 neodvisnih in nepristranskih strokovnjakov, ki imajo različno izobrazbo in so bili izbrani na podlagi poklicnih izkušenj na področjih, ki jih zajema Konvencija.

V skladu s prvim odstavkom 38. člena Konvencije skupina GRETA ocenjuje izvajanje Konvencije po postopku, razdeljenem na kroge. Skupina GRETA na začetku vsakega kroga izbere posebne določbe, na katerih mora temeljiti postopek ocenjevanja, in opredeli najustreznejše načine za izvedbo ocenjevanja. Skupina GRETA sprejme vprašalnik za vsak posamezen krog ocenjevanja, ki se uporablja kot osnova za ocenjevanje, in ga pošlje vsem pogodbenicam.

Junija 2025 je bila Republika Slovenija s strani sekretariata Konvencije seznanjena z začetkom četrtega kroga ocenjevanja in ob tem prejela vprašalnik, ki je razdeljen v tri sklope. Prvi sklop vprašanj se vsebinsko osredotoča na obravnavanje ranljivosti za trgovino z ljudmi tako v okviru preventivnih aktivnosti in identifikacije žrtev trgovanja ter zagotavljanja pomoči le-tem kot tudi na področju preiskovanja, pregona in sankcij kaznivih dejanj trgovine z ljudmi. Drugi del vprašalnika se nanaša na izvajanje priporočil iz tretjega kroga ocenjevanja, tretji pa na statistične podatke (od leta 2022 naprej).

Medresorska delovna skupina za boj proti trgovini z ljudmi je pripravila odgovore na vprašalnik, ki jih mora prevedene v angleški jezik posredovati sekretariatu konvencije do 24. oktobra 2025. V času med 15. in 19. decembrom 2025 je načrtovan tudi obisk skupine GRETA v Sloveniji, v okviru katerega bo opravila pogovore s pristojnimi državnimi organi.

ODGOVORI NA VPRAŠALNIK GLEDE IZVAJANJA KONVENCIJE SVETA EVROPE O UKREPANJU PROTI TRGOVINI Z LJUDMI V OKVIRU ČETRTEGA KROGA OCENJEVANJA

1. DEL – NASLAVLJANJE RANLJIVOSTI ZA TRGOVINO Z LJUDMI

I. PREPREČEVANJE (Členi 5, 6 in 7)

1. Ali imate na voljo konkretne podatke/raziskave/analize o tem, kaj je tisto, zaradi česar so ljudje v vaši državi ranljivi za trgovino z ljudmi? Prosimo, navedite informacije o kategorijah/skupinah ljudi, ki so bile prepoznane kot izpostavljene tveganju, da postanejo žrtve trgovine z ljudmi, in kako so obravnavane v nacionalni strategiji in/ali akcijskem načrtu za boj proti trgovini z ljudmi. Ali ste v vaši državi opredelili geografske regije ali gospodarske sektorje, ki so posebej ranljivi za trgovino z ljudmi, in kako jih naslavljate v svoji strategiji ali politiki?

Posebne raziskave na temo ranljivosti posameznikov za trgovino z ljudmi v Sloveniji ni. Obstajajo pa druge pomembne raziskave o ranljivosti v kontekstu nasilja v družini, spola, duševnega zdravja in invalidnosti, revščine, migracij, mladostnosti in podobno, ki Medresorski delovni skupini za boj proti trgovini z ljudmi (v nadaljevanju: MDS TZL) pomagajo tudi pri opredelitvi ranljivih skupin za trgovino z ljudmi in sprejemu ustreznih ukrepov za zaščito le-teh.

Akcijski načrt za boj proti trgovini z ljudmi za obdobje 2025 in 2026¹ na področju preventivnih dejavnosti naslavlja zlasti naslednje tvegane ciljne skupine: migranti, prosilci za začasno zaščito, prosilci za mednarodno zaščito s posebnim poudarkom na mladostnikih brez spremstva in samskih ženskah, otroci in mladostniki, romska skupnost in invalidi.

V Sloveniji nimamo opredeljenih rizičnih geografskih regij za trgovino z ljudmi, v gospodarskem sektorju pa med najbolj tvegane dejavnosti štejemo tovarni promet, gradbeništvo, kmetijstvo ter gostinstvo in turizem.

2. Katere konkretne ukrepe ste sprejeli za zmanjšanje ranljivosti otrok za trgovino z ljudmi z ustvarjanjem zaščitnega okolja za otroke? Prosimo, navedite informacije za naslednja področja:

- a. **zaščita otrokovih pravic pred stališči, običaji, vedenjem in praksami, ki imajo lahko škodljiv učinek (vključno z otroškimi, zgodnjimi in prisilnimi porokami ter nezakonitimi posvojitvami);**

Republika Slovenija je leta 2024 sprejela **Resolucijo o nacionalnem programu za preprečevanje nasilja v družini in nasilja nad ženskami 2024–2029**, ki vključuje tudi ukrepe na področju prisilnih porok otrok kot so:

1. diverzifikacija in okrepitev programov psihosocialne pomoči za otroke in mladostnike, ki so žrtve nasilja v družini (vključno s prisilnimi porokami),
2. nadaljnja okrepitev medinstitucionalnega sodelovanja in ozaveščenosti institucij o pojavu bega mladostnikov v škodljiva okolja ter zgodnjih in prisilnih porok v romski skupnosti, sprejetje ustreznih ukrepov v teh primerih in ozaveščanje romske skupnosti o škodljivosti teh praks,
3. ponovna preučitev Kazenskega zakonika (v nadaljevanju: KZ-1), da se zagotovi nadaljnja uskladitev z Istanbulske konvencije, pri čemer se obravnavajo vprašanja, kot so prisilne poroke,
4. izvedba ankete za oceno trenutnega stanja zgodnjih in prisilnih porok, ki bo zagotovila podlago za nadaljnje ukrepe.

Ukrepi bodo izvedeni do konca leta 2029.

Slovenija pripravlja tudi nov **Nacionalni program za otroke 2026–2031**, ki bo vključeval sedem prednostnih področij, med njimi področje »Enake možnosti za vse otroke in preprečevanje diskriminacije«. Država mora zagotoviti enake možnosti in celosten razvoj vseh otrok, ne glede na njihove osebne okoliščine. Posebno pozornost je treba nameniti otrokom z migrantskim ozadjem in tistim, ki pripadajo etničnim ali narodnim manjšinam, kot so romski otroci. Otroci, zlasti tisti brez spremstva, so vse bolj izpostavljeni tveganjem izkoriščanja in trgovine z otroki. Novi program bo naslavljal dekleta iz teh ranljivih skupin, ki se soočajo s posebnimi tveganji zaradi diskriminacije, nasilja na podlagi spola in spolnega izkoriščanja.

Urad Vlade RS za narodnosti (v nadaljevanju: UN) je v okviru projekta **SIFOROMA6**, ki poteka med letoma 2023 in 2025 in je financiran iz Programa Evropske unije CERV (Citizens, Equality, Rights & Values), izvedel več dogodkov na temo zgodnjih in prisilnih porok v romski skupnosti. Projekt je usmerjen v krepitev

¹ Dostopno na <https://www.gov.si/zbirke/delovna-telesa/medresorska-delovna-skupina-za-boj-proti-trgovini-z-ljudmi/> (slovenski jezik) in <https://www.gov.si/en/registries/working-bodies/the-national-working-group-for-combating-trafficking-in-human-being/> (angleški jezik).

vključevanja romske skupnosti v družbeno in politično življenje ter v izboljšanje izvajanja politik, ki zadevajo Rome. V okviru projekta so bile izvedene številne aktivnosti, med drugim strokovna usposabljanja, posvetovanja in evalvacijski dogodki, ki so prispevali k večji ozaveščenosti, boljšemu povezovanju deležnikov ter krepitvi zmogljivosti za učinkovitejše uresničevanje ciljev na področju enakosti, nediskriminacije in participacije romske skupnosti. Za več informacij o izvedenih aktivnostih v okviru projekta SIFOROMA6 se točki 4.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju: MDDSZ) je v obdobju 2022-2025 sofinanciralo različne projekte nevladnih organizacij, ki so naslavljali tudi problematiko zlorabe ranljivih oseb. V letu 2023 je tako Društvo Ključ – center za boj proti trgovanju z ljudmi izvedlo **projekt KLJUČno za lajf**, ki je naslavljal mladostnike in mladostnice po Sloveniji. Preko pogovornih ur so se dotikali tem, kot so nenasilni odnosi, varna in konsenzualna spolnost, varno nočno življenje mladih ter učenje postavljanja osebnih mej ter spoštovanja osebnih mej drugih. V okviru projekta so mladi prejeli znanja in veščine, s katerimi bodo znali prepoznati različne oblike nasilja in zlorab, vključno z zlorabami preko ter se bodo znali zaščititi in poiskati pomoč.

Vlada Republike Slovenije je v Uradnem listu Republike Slovenije dne 12. 10. 2023 objavila **Uredbo o načinu zagotavljanja ustrezne nastanitve, oskrbe in obravnave mladoletnikov brez spremstva** (v nadaljevanju: Uredba). Uredba v tretjem členu za nastanitev mladoletnikov brez spremstva (v nadaljevanju: MBS) ustanovi naslednje nastanitvene kapacitete:

- sprejemni center za MBS;
- nastanitveno enoto za MBS;
- mladinsko stanovanje za MBS.

V sprejemnem centru in nastanitveni enoti za MBS so nastanjeni MBS v statusu vlagatelja namere, prosilca za mednarodno zaščito ter osebe s priznano mednarodno zaščito po Zakonu o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo, 54/21 in 42/23 – ZZSDT-D), prosilci z začasno zaščito ter osebe s priznano začasno zaščito po Zakonu o začasni zaščiti razseljenih oseb (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo in 22/25 – ZZZRO-1) ter MBS v statusu ilegalnega tujca po Zakonu o tujcih (Uradni list RS, št. 46/25 – uradno prečiščeno besedilo, v nadaljevanju: ZTuj-2).

MBS je nudena 24-urna oskrba, za njih skrbijo usposobljeni strokovni delavci. Takoj po prihodu v sprejemni center se MBS, s strani pristojnega centra za socialno delo postavi zakonitega zastopnika oziroma skrbnika.

MBS prejme matičnega strokovnega delavca, ki za MBS pripravi individualni načrt. Pri pripravi individualnega načrta se ob upoštevanju mladoletnikove starosti in zrelosti izvede ocena njegove največje koristi, kjer se identificirajo in obravnavajo njegove ranljivosti, posebne potrebe ali tveganja, ki vplivajo na postopek nastanitve ali neposredno ogrožajo varnost in dobrobit MBS. V primeru identifikacije MBS s posebnimi potrebami ali MBS, ki je izpostavljen tveganjem, se le-temu omogoči ustrezna obravnava. V primeru, da bi bil MBS potencialna žrtev trgovine z ljudmi se takoj obvesti kontaktno osebo na policiji in izvedejo se vsi potrebi ukrepi za zaščito žrtve.

Individualni načrt matični strokovni delavec dopolnjuje v skladu s potrebami in okoliščinami MBS. Pri pripravi individualnega načrta sodelujejo tudi zakoniti zastopnik oziroma skrbnik, strokovni delavci v nastanitveni kapaciteti ter center za socialno delo in drugi relevantni deležniki. Individualni načrt je prilagojen starosti, spolu, potrebam, drugim okoliščinam in izkušnjam MBS ter njegovim željam in interesom. Zajema vse relevantne informacije glede nudenja strokovne podpore, načrtovanja oskrbe, zdravstvene oskrbe, izobraževanja, poklicne poti ter njegove hobije in interese. Individualni načrt vključuje tudi načrt nadaljnjih nastanitev ter opredelitev kratkoročnih, srednjeročnih in dolgoročnih ciljev.

Sprejemni center in nastanitvena enota sta odprtega tipa, sicer pa za varovanje v sami ustanovi skrbi najeta varnostna služba. MBS so s strani strokovnih delavcev informirani o pravicah in dolžnostih ter o poteku azilnega postopka v Sloveniji. Omenjene informacije so tudi na oglasnih deskah nastanitvenih kapacitet. Ob prihodu so zdravstveno pregledani.

Urad za oskrbo in integracijo migrantov (v nadaljevanju: UOIM) MBS, ki so nastanjeni v nastanitvenih kapacitetah, ne glede na njihov status zagotavlja prehrano. MBS, ki nimajo lastnih sredstev za preživetje v višini osnovnega zneska minimalnega dohodka, ter MBS, ki nimajo žepnine po Zakonu o začasni zaščiti razseljenih oseb ali denarne socialne pomoči po predpisih s področja socialnega varstva, urad zagotavlja obleko, obutev ter higienske in kozmetične pripomočke. MBS, ki imajo status prosilca za mednarodno zaščito in osebe z začasno zaščito in ki nimajo dohodkov prejmejo žepnino. MBS (razen tistih, ki imajo status tujca) se lahko v Sloveniji vključijo na trg dela. Prav tako imajo pravico do vključitve v različne oblike izobraževanja.

MBS, ki so starejši od 16 let obiskujejo tečaj opismenjevanja. Imajo tudi pravico do zdravstvenega varstva, obseg je enak obsegu, ki je zagotovljen otroku slovenskega državljana.

MBS se lahko gibljejo po celotnem območju Republike Slovenije. Kadar MBS ne razume uradnega jezika, se mu na podlagi odločitve strokovnih delavcev za obravnavo in uveljavljanje pravic zagotovi tolmač za jezik, ki ga razume.

Prostočasne aktivnosti v nastanitveni enoti dnevno izvajata dve nevladni organizaciji. Glede na to, da so MBS vključeni v številne aktivnosti od izobraževalnih do prostočasnih in so tako v delo z njimi vključeni številni akterji, so možnosti za identifikacijo in zaščito potencialnih žrtev velike. Vsi vključeni so namreč seznanjeni s protokoli, ki veljajo v primeru, da je neka oseba žrtev nasilja, zlorabe ali trgovine z ljudmi.

b. razvoj življenjskih veščin otrok (vključno z medijsko pismenostjo in veščinami za varno uporabo spleta), znanja in udeležbe;

MDDSZ v okviru integralnih sredstev financira programe v podporo družini. Programi so namenjeni otrokom, mladim in njihovim družinam, saj skrb za zdrav razvoj naše mlade generacije predstavlja skrb za vso družbo. Programi so brezplačni in široko dostopni ter temeljijo na sodobnih konceptih podpore in (samo)pomoči.

V okviru Javnega razpisa za financiranje razpisanih vsebin centrov za družine v letih 2021 – 2025 MDDSZ financira **Centre za družine**, ki predstavljajo prostor druženja različnih generacij, prostor za kakovostno krepitev socialnih vlog posameznika, podporo pri lažjem usklajevanju družinskega in poklicnega življenja, izboljšanju medsebojnih odnosov ter starševskih kompetenc in prostor za izmenjavo dobrih praks ter pozitivnih izkušenj. Centri za družine zagotavljajo: prostor za neformalno druženje, izobraževalne in praktične delavnice na temo razvijanja pozitivnega starševstva, izvajanje počitniških aktivnosti za otroke in organizirane delavnice za otroke oz. mlade, svetovanje z namenom izboljšanja sposobnosti obvladovanja čustev, gradnje pozitivne samopodobe, učenje reševanja raznovrstnih problemov ipd. Navedene vsebine ključno vplivajo na razvoj čustvenih in drugih osebnostnih kompetenc.

V letu 2025 je MDDSZ na podlagi Družinskega zakonika izvedlo **pilotni projekt financiranja aktivnosti kvalitetnega preživljanja prostega časa otrok z namenom lažjega usklajevanja poklicnega in družinskega življenja**. Cilj javnega razpisa je bil šoloobveznim otrokom I. in II. triade zagotoviti kvalitetno preživljanje prostega časa. 31 izbranih izvajalcev je v obdobju med 30. 6. in 29. 8. 2025 izvajalo aktivnosti preživljanja prostega časa za otroke. V okviru programa so izbrani izvajalci v vsakem sklopu izvajali tudi aktivnosti, ki naslavlajo zdrav življenjski slog, razvoj spretnosti in talentov; učenje sprostitev tehnik, prilagojenih za otroke I. in II. triade osnovne šole, usmerjanje in spodbujanje proste igre. Zagotovljena sta bila tudi dnevna malica in topel obrok.

Resolucija o nacionalnem programu za preprečevanje nasilja v družini in nasilja nad ženskami 2024–2029 opredeljuje tudi ukrepe, ki krepijo varnost otrok pred nasiljem na internetu, med njimi: 1. Izvajanje rednih letnih tečajev ozaveščanja in usposabljanja o kibernetškem nasilju nad ženskami in otroki (vključno z ozaveščanjem o prijavljanju nasilja) za učence osnovnih in srednjih šol, 2. zagotavljanje rednih usposabljanj in obveščanja učiteljev o nevarnostih kibernetškega nasilja nad otroki in 3. ozaveščanje staršev o nevarnostih kibernetškega nasilja.

V **Nacionalnem programu za otroke 2026–2031** bo eno od prednostnih področij tudi »Digitalna transformacija: Varnost in zaščita otrok v digitalnem okolju«. Čeprav je bistveno zagotoviti, da vsi otroci uživajo svojo pravico do sodelovanja v digitalnem okolju, je prav tako pomembno zagotoviti njihovo zaščito in varnost na spletu. Program poudarja potrebo po spodbujanju varnejše in bolj zdrave uporabe digitalnih orodij med otroki in mladostniki, pri čemer daje prednost varovanju njihovega duševnega zdravja. To vključuje spodbujanje medijske in digitalne pismenosti skupaj s socialnimi in čustvenimi veščinami ter ustvarjanje bolj zdravega, varnejšega in starosti primerne digitalnega okolja. Za doseg tega je potrebno tesno sodelovanje med ključnimi deležniki, vključno z oblikovalci politik, lokalnimi oblastmi, digitalno industrijo, družinami, skrbniki, vzgojitelji, zdravstvenimi delavci, drugimi odraslimi, ki delajo z otroki in mladimi, ter mladostniki samimi.

c. vzpostavitev sistema za spremljanje in poročanje o primerih zlorab

Prek **državnega portala E-uprava** je mogoče hitro, enostavno in povsem anonimno oddati elektronsko prijavo kršitev in kaznivih dejanj s področja spolnega nasilja, nasilja v družini, korupcije, trgovine z ljudmi, ekstremnega nasilja in organiziranega kriminala.

V Sloveniji nadzor nad ravnanjem vseh vej oblasti ter nad morebitnimi posegi v človekove pravice in temeljne svoboščine posameznikov izvaja Varuh človekovih pravic. Ta se pri svojem delu ne omejuje samo na ugotavljanje neposrednih kršitev z ustavo zagotovljenih človekovih pravic in svoboščin, ampak lahko ukrepa tudi ob ugotovljenih kršitvah nosilcev oblasti oziroma njihovih posegih v pravice posameznikov. Postopek pri varuhu človekovih pravic je neformalen in za stranke brezplačen. Nanj se lahko s svojimi težavami ali stiskami obrnejo tako otroci kot odrasli v svojem imenu.

S temi vprašanji se ukvarja tudi **Svet Republike Slovenije za otroke in družino**, ki deluje kot posvetovalni organ vlade. Naloge sveta vključujejo stalno spremljanje, analizo in ocenjevanje položaja otrok in družin ter stalno vrednotenje uresničevanja otrokovih pravic. Svet na podlagi svojih analiz in ocen vladi zagotavlja strokovne smernice za sprejemanje ukrepov, zakonodaje in strateških dokumentov na področju otrok in družin. Pregleduje tudi osnutke zakonodaje na tem področju in izdaja strokovna mnenja. Poleg tega Svet zagotavlja usklajeno delovanje pristojnih organov s spodbujanjem sodelovanja med vladnimi organi, strokovnimi institucijami in nevladnimi organizacijami. Pomembna vloga Sveta je tudi aktivno spremljanje izvajanja zakonodaje in ukrepov v zvezi z otroki in družinami – vključno z varnostjo in zaščito otrok v digitalnem okolju ter varstvom najbolj ranljivih skupin otrok.

d. usposabljanje za vzgojitelje, skrbnike, strokovnjake s področja izobraževanja;

Na podlagi Akcijskega načrta za boj proti trgovini z ljudmi za obdobje 2023 in 2024 so potekala redna usposabljanja uslužbencev centrov za socialno delo v primerih prepoznavne trgovine z ljudmi, v okviru izvajanja preventivnih delavnic ozaveščanja osnovnošolcev in srednješolcev pa se je izvajalo tudi informiranje učiteljev in svetovalnih delavcev o problematiki trgovine z ljudmi.

Poleg tega je bilo v skladu s strateškimi usmeritvami Zavoda RS za šolstvo ter zakonodajnimi in strokovnimi izhodišči v letu 2024 in v začetku 2025 načrtovanih in izvedenih več aktivnosti, ki naslavljajo preprečevanje spolnega nasilja v vzgojno-izobraževalnem prostoru. Zavedanje o pomenu varnega in spodbudnega učnega okolja je ključno za razvoj otrok in mladostnikov, še posebej v luči preprečevanja vseh oblik nasilja, vključno s spolnim nasiljem.

Ključne aktivnosti:

- Izvajanje izobraževanj za strokovne delavce na temo prepoznavanja in obravnave primerov spolnega nasilja (seminarji, študijska srečanja).
- Podpora šolskim svetovalnim službam pri oblikovanju in izvajanju notranjih protokolov za zaščito otrok pred nasiljem.
- Vključevanje vsebin preprečevanja nasilja v različna usposabljanja, zlasti v okviru projekta *Vsešolski pristop varnega in spodbudnega učnega okolja*.
- Svetovalna in mentorska pomoč pri obravnavi konkretnih primerov v šolskem prostoru.
- Priprava in distribucija strokovnih gradiv za šole z namenom ozaveščanja učiteljev, otrok in staršev.

e. dostop do izobraževanja in zdravstvenega varstva za ranljive otroke, vključno z otroki iz manjšinskih skupin, otroki migranti brez spremstva in otroki delavcev migrantov;

V okviru javnega razpisa MDDSZ sofinancira projekte, ki so na širšem območju znotraj geografske enote prepoznali potrebe posameznih ranljivih ciljnih skupin ter jim ponudili ustrezne vsebine in aktivnosti. Te projekte izvajajo večgeneracijski centri+ (v nadaljevanju: VCG+). Vsak VCG+ ima svoj sedež, s pomočjo projektnih partnerjev pa delujejo tudi na več drugih lokacijah v lokalnem okolju. V manjših občinah so tesno povezani z lokalno skupnostjo, kar pomembno prispeva h kakovosti življenja ljudi v teh krajih. VCG+ predstavljajo pomembno središče družbenega dogajanja in socialnega vključevanja različnih ciljnih skupin. Za otroke se v okviru VCG+ izvajajo različne aktivnosti in organizirano varstvo z namenom kakovostnega preživljanja prostega časa, odkrivanja talentov in razvijanja spretnosti na različnih področjih osebnega razvoja. Prav tako se v okviru centrov nudi učna pomoč za otroke in mlade.

UN je sprejel **Nacionalni program ukrepov Vlade Republike Slovenije za Rome za obdobje 2021–2030 (NPUR 2021–2030)**, ki je pomemben strateški dokument, ki naslavlja večdimenzionalne izzive romske skupnosti v Sloveniji. Njegovi cilji vključujejo ukrepe za zmanjšanje ranljivosti oseb iz marginaliziranih skupin, kot so:

- izboljšanje socialnoekonomskega položaja Romov,
- povečanje socialne vključenosti in opolnomočenje pripadnikov skupnosti,
- krepitev participacije Romov v procesih odločanja in oblikovanja politik,
- doseganje enakosti in polne vključitve v družbo.

Nosilci ukrepov so resorna ministrstva. Uresničevanje programa se spremlja skozi letna poročila vlade o položaju romske skupnosti.

UN izvaja ukrepe za zmanjšanje ranljivosti oseb iz marginaliziranih skupin v okviru projekta **Nacionalne platforme za Rome – SIFOROMA6 (2023 do 2025)**.

Vsem otrokom, ne glede na status zavarovane osebe (staršev ali skrbnikov), Republika Slovenija zagotavlja enak obseg zdravstvenih storitev kot otrokom, ki imajo urejeno zdravstveno zavarovanje. Starost za uveljavljanje pravice traja do polnoletnosti oziroma do zaključka študija.

f. registracija rojstva za vse otroke, rojene v državi.

Registracijo rojstva ureja Zakon o matičnem registru (Uradni list RS, št. 11711 – uradno prečiščeno besedilo in 67/19), ki določa, da se podatki o rojstvu (priimek in ime, spol, dan, mesec, leto, ura in kraj rojstva, za tujino tudi država, državljanstvo, EMŠO-enotna matična številka občana); podatki o starših: priimek in ime, EMŠO, državljanstvo, prebivališče) vpisujejo v matični register.

Rojstvo otroka vpiše matičar upravne enote, na območju katere je kraj, kjer se je otrok rodil. Rojstvo otroka med potovanjem s prometnim sredstvom vpiše matičar pristojnega organa, na območju katerega je kraj, kjer se je materino potovanje končalo. Zakon ureja tudi primere, ki jih sicer v praksi ni, to je rojstvo otroka neznanih staršev. To rojstvo bi vpisal matičar pristojnega organa, na območju katerega bi bil kraj, kjer bi bil otrok najden. Takšen vpis bi se opravil na podlagi odločbe pristojnega centra za socialno delo. Odločba bi vsebovala priimek in ime, spol otroka in dan, mesec, leto, uro ter kraj njegovega rojstva. Kot kraj rojstva bi se vpisal kraj, kjer je bil otrok najden.

V Sloveniji je večina otrok rojena v eni od 14 porodnišnic, ki rojstvo otroka prijavijo upravni enoti. Porodnišnice uporabljajo sistem e-rojstva, kar pomeni, da se podatki o rojstvu in starših, iz informacijskega sistema porodnišnice takoj prenesejo v matični register, vsakemu novorojenčku se nemudoma določi tudi EMŠO kot enoličen identifikator posameznika, kar omogoča tudi takojšnje zdravstveno zavarovanje otroka. Po potrditvi vpisa rojstva na upravni enoti, pa se lahko takoj izda tudi izpisek o rojstvu.

Rojstvo otroka izven zdravstvenega zavoda mora upravni enoti prijaviti pri porodu navzoč zdravnik, diplomirana medicinska sestra oziroma diplomirani zdravstvenik ali diplomirana babica, ki je vpisan v register zasebnih zdravstvenih delavcev oziroma je pridobil dovoljenje za opravljanje zdravstvene dejavnosti pri ministrstvu, pristojnem za zdravje, otrokov oče oziroma oseba, s katero mati živi ali mati, ko je za to zmožna. Kadar navedene osebe rojstva ne morejo prijaviti, lahko rojstvo prijavi tudi druga oseba, ki je bila prisotna pri porodu ali je za rojstvo izvedela. Prijavi rojstva mora biti priloženo potrdilo o rojstvu otroka, ki ga je izdal pri porodu navzoč zdravnik, diplomirani zdravstvenik ali diplomirani babičar, ki je vpisan v register zasebnih zdravstvenih delavcev oziroma je pridobil dovoljenje za opravljanje zdravstvene dejavnosti pri ministrstvu, pristojnem za zdravje. Potrdilo o rojstvu lahko izda tudi zdravnik, ki ni bil prisoten ob porodu, če lahko potrdi, da je mati rodila. Kadar takšnega potrdila ni mogoče pridobiti, se lahko rojstvo vpiše v matični register na podlagi odločbe pristojnega organa, če obstajajo dokazi o nastalem matičnem dejstvu.

Rojstvo otroka se mora prijaviti v petnajstih dneh od dneva rojstva. Rojstvo mrtvorjenega otroka se mora prijaviti v roku 24 ur. Če rojstva mrtvorjenega otroka ni mogoče prijaviti v navedenem roku, ker pristojni organ nima uradnih ur, se mora rojstvo prijaviti prvi delovni dan po poteku roka. Osebe, ki so po Zakonu o osebnem imenu dolžne določiti otroku osebno ime, morajo le-to prijaviti pristojnemu organu najkasneje v tridesetih dneh od njegovega rojstva.

3. Katere ukrepe ste sprejeli v vaši državi za naslavljanje ranljivosti, ki izhaja iz spola?

Vidik spola je ključen za razumevanje trgovine z ljudmi, ranljivosti žrtev in razvoj učinkovitih strategij za preprečevanje in obravnavo trgovine z ljudmi. Spolno izkoriščanje žrtev, zlasti žensk, je v Sloveniji najbolj razširjena oblika izkoriščanja, zato se Republika Slovenija osredotoča na preprečevanje trgovine z ljudmi in zaščito teh žrtev z vidika spolne občutljivosti in medinstitucionalnega sodelovanja.

22. septembra 2023 je Državni zbor Republike Slovenije sprejel **Resolucijo o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških 2023-30** (Uradni list RS, št. 105/23; v nadaljevanju: resolucija). Ta vsebuje ukrepe, ki se nanašajo predvsem na:

- izvajanje programov pomoči različnim ranljivim skupinam žensk, vključno z žrtvami trgovine z ljudmi (žrtve nasilja, pripornice in obsojenke, ženske v prostituciji, ženske, odvisne od prepovedanih drog),
- zagotavljanje celovite podpore žrtvam trgovine z ljudmi,

- krepitev multidisciplinarnega pristopa za odpravljanje škodljivih praks v romski skupnosti, kot so begi mladoletnih oseb v škodljiva okolja, zgodnje in prisilne poroke,
- zaščito in podporo žrtvam spolnega nasilja in nasilja na podlagi spola v postopkih mednarodne zaščite s posebno pozornostjo do ranljivih skupin žensk (mladoletnice, matere, ki same skrbijo za otroke, nosečnice, ženske, žrtve trgovine z ljudmi, mladoletnice brez spremstva in podobno).

Konkretne aktivnosti so opredeljene v dvoletnih periodičnih načrtih. **Prvi periodični načrt**, ki ga je Vlada RS sprejela 3. oktobra 2024, vsebuje aktivnosti, ki se izvajajo v letih 2024 in 2025. Aktivnosti se nanašajo predvsem na nadaljnja izobraževanja in usposabljanja stroke, ki se pri delu srečujejo s problematiko trgovine z ljudmi, okrepljeno medresorsko sodelovanje in sodelovanje s civilno družbo, nadaljnje zagotavljanje celovite podpore žrtvam trgovine z ljudmi, ter ozaveščanje mladih o nevarnostih in pasteh trgovine z ljudmi:

Poleg tega je MDDSZ v obdobju 2022-2025 sofinanciral različne projekte nevladnih organizacij, ki spodbujajo enake možnosti žensk in moških. V letu 2022 je tako Društvo Ključ – center za boj proti trgovanju z ljudmi izvajalo **projekt Pogum**, namenjen blaženju stisk in ustvarjanju enakih možnosti žensk, ki jih je vojna v Ukrajini pregnala in pripeljala v Slovenijo. Skozi aktivnosti projekta so se posvečali opolnomočenju begunk kot ranljivi skupini žensk, tako da so izvajali terapevtske delavnice in del aktivnosti integracije, v smislu razbremenitve, spodbujanja pozitivnega razmišljanja in opogumljanja, povezovanja, širjenja socialne mreže in kulturnega udejstvovanja.

V letu 2025 Društvo Ključ – center za boj proti trgovanju z ljudmi izvaja **projekt Moč podpore**, ki naslavlja problematiko zlorabe posebej ranljivih oseb za prostitucijo v Sloveniji. Projekt predvideva neposredno delo z ženskami z izkušnjo prostitucije. Te bodo preko različnih aktivnosti dobile podporo in pomoč, ki ne bosta stigmatizirali in ki bosta stremeli na eni strani k stabilizaciji, na drugi strani pa k spodbudi k izhodu iz travmatizirajočih okoliščin. Poleg tega se bo izvajalec projekta z mladimi v okviru pogovornih ur pogovarjal o konsenzu, odnosih, nasilju, s poudarkom na spolnem nasilju ter škodljivosti pornografije in prostitucije. Vključili bodo tako mlade v rednem sistemu izobraževanja kot mlade, ki zaradi različnih razlogov ne morejo živeti doma in so nastanjeni v različne oblike zavodske oskrbe. V okviru projekta bo izvedena tudi kampanja ozaveščanja splošne javnosti o problematiki zlorabe otrok za prostitucijo v Sloveniji.

4. Katere konkretne ukrepe ste sprejeli za zmanjšanje ranljivosti pripadnikov zapostavljenih manjšin za trgovino z ljudmi? Prosimo, navedite informacije o politikah in ukrepih na naslednjih področjih:

- raziskave;**
- kampanje informiranja, ozaveščanja in izobraževanja;**
- socialno-ekonomske pobude, usmerjene v temeljne in strukturne vzroke;**
- programi izobraževanja, poklicnega usposabljanja in zaposlovanja.**

Nacionalni program ukrepov Vlade RS za Rome 2021–2030 (NPUR) je programski dokument z določenimi cilji in ukrepi za izboljšanje socialnoekonomskega položaja romske skupnosti, krepitev njene socialne vključenosti, opolnomočenje ter večjo udeležbo v procesih odločanja, z namenom doseganja enakosti in polne vključitve v družbo. Je pomemben strateški dokument, ki naslavlja večdimenzionalne izzive romske skupnosti v Sloveniji, njegovi cilji vključujejo ukrepe za zmanjšanje ranljivosti oseb iz marginaliziranih skupin, kot so izboljšanje socialnoekonomskega položaja Romov, povečanje socialne vključenosti in opolnomočenje pripadnikov skupnosti, krepitev participacije Romov v procesih odločanja in oblikovanja politik, doseganje enakosti in polne vključitve v družbo. Nosilci ukrepov so resorna ministrstva. Uresničevanje programa se spremlja skozi letna poročila vlade o položaju romske skupnosti.

UN pa izvaja tudi ukrepe za zmanjšanje ranljivosti oseb iz marginaliziranih skupin v okviru projekta **Nacionalne platforme za Rome – SIFOROMA6 (2023 do 2025)**. Projekt SIFOROMA6 nadaljuje delo prejšnjih projektov (zlasti SIFOROMA5) in se osredotoča na krepitev nacionalne romske platforme ter ozaveščanje o zgodnjih in prisilnih porokah. V okviru projekta so bila izvedena strokovna predavanja, ki so obravnavala prepoznavanje in ukrepanje v primerih zgodnjih in prisilnih porok, vključevala pa so tudi predstavitve dobrih praks in izmenjavo izkušenj.

Uvodni dogodek je bil organiziran oktobra 2023 v Ljubljani kot začetno srečanje širše ad hoc delovne skupine za **obravnavo primerov zgodnjih in prisilnih porok v romski skupnosti**. Namen je bil opredeliti ključne potrebe za izboljšanje strokovnih usposabljanj in ozaveščanja v okoljih, kjer je pojav zgodnjih porok zaznan. Poseben poudarek je bil namenjen ozaveščanju mladih in romske skupnosti o škodljivih posledicah teh praks. Udeležencem so bili prikazani nagrajeni filmi iz video natečaja »SIFOROMA: Otrok naj bo otrok«, ki so nastali v okviru prejšnjega projekta SIFOROMA5. Po dogodku so bili video materiali objavljeni na YouTube kanalu UN. Predstavljene so bile aktivnosti in načrtovane vsebine predavanj, udeleženci pa so izmenjali izkušnje in predloge za nadaljnje delo. V okviru SIFOROMA6 je bilo izvedenih šest usposabljanj za terenske delavce v regijah, kjer je pojav zgodnjih porok zaznan.

Strokovno usposabljanje na temo **prepoznavanja zgodnjih in prisilnih porok v romski skupnosti ter ukrepanja v teh primerih** je bilo izvedeno novembra 2023 v Dolenjskih Toplicah in decembra 2023 v Panonski vasi pri Moravskih Toplicah, v okviru projekta SIFOROME6. Namenjeno je bilo romskim pomočnikom, svetovalcem in strokovnim delavcem v šolah jugovzhodne Slovenije in Pomurja. Vsebina usposabljanj je obravnavala preprečevanje nasilja nad otroki in trgovine z ljudmi v povezavi z romsko skupnostjo, s poudarkom na zgodnjih in prisilnih porokah. Romski pomočniki so bili prepoznani kot ključna vez med otroki, starši in šolami.

Cilj usposabljanj je bil poglobiti razumevanje pojavnih oblik zgodnjih in prisilnih porok, okrepiti znanje za njihovo prepoznavanje in ukrepanje, seznaniti udeležence s postopki pristojnih institucij ter spodbuditi usklajeno delovanje med službami. Poseben poudarek je bil namenjen izmenjavi dobrih praks med udeleženci.

Strokovna predavanja so temeljila tudi na **Priročniku o prepoznavanju zgodnjih in prisilnih porok ter ukrepanju v teh primerih**, ki ga je Urad Vlade RS za narodnosti izdal leta 2021 v okviru projekta *Nacionalna platforma za Rome*. Priročnik je nastal v sodelovanju s predstavniki ministrstev, Vrhovnega državnega tožilstva, policije, Skupnosti centrov za socialno delo, nevladnih organizacij in Sveta romske skupnosti RS. V okviru projekta SIFOROMA6 je bil priročnik **ponatisnjen kot promocijsko gradivo** (januar-julij 2024).

UN je aprila 2024 v Ljubljani v okviru projekta SIFOROMA6 izvedel strokovno usposabljanje na temo **»Prepoznavanje in ukrepanje v primerih zgodnjih in prisilnih porok v romski skupnosti«**. Usposabljanje je bilo namenjeno sodnim izvedencem s področij klinične psihologije, družinske medicine, psihiatrije in socialnega dela. Cilj dogodka je bil poglobljeno razumevanje romske kulture, negativnih posledic zgodnjih in prisilnih porok ter vloge posameznih institucij pri obravnavi teh primerov. V okviru usposabljanja so bili prikazani tudi filmi iz projekta SIFOROMA5, ki so služili kot izhodišče za razpravo. Slednja je omogočila izmenjavo strokovnih pogledov in predlogov za boljše vključevanje strokovnjakov v obravnavo primerov zgodnjih in prisilnih porok v romski skupnosti.

V juliju 2024 je UN izvedel dogodek, namenjen vmesni evalvaciji izvajanja projekta SIFOROMA6 in aktivnosti, izvedenih v prvem letu njegovega trajanja. Glavni namen dogodka je bil pregled in analiza stanja po doslej izvedenih aktivnostih ter ocena njihovega učinka. V okviru dogodka so bili predstavljeni tudi rezultati spletne ankete o kakovosti strokovnih predavanj na temo zgodnjih in prisilnih porok v romski skupnosti ter spremljevalnih dogodkov, povezanih z izvajanjem NPUR 2021–2030. Anketa je bila poslana vsem udeležencem po posameznih dogodkih in je služila kot pomembno orodje za pridobivanje povratnih informacij ter usmerjanje nadaljnjega dela.

Zaključni dogodek z naslovom **»Prepoznavanje zgodnjih znakov trgovine z ljudmi – izzivi v izobraževalnem okolju«**, ki ga je februarja 2025 organiziral UN, je potekal v Kulturnem centru Škocjan. Namen dogodka je bil krepitev zmogljivosti strokovnih delavcev ter ozaveščanje o zgodnjih in prisilnih porokah, nasilju nad romskimi ženskami in mladimi ter vlogi lokalnih oblasti pri vključevanju Romov. Dogodek je bil vsebinsko razdeljen na tri sklope: izzivi vključevanja romskih otrok v osnovnošolsko izobraževanje, prepoznavanje in ukrepanje v izobraževalnem okolju ter interaktivna predstavitev primerov in dobrih praks. Udeležili so se ga strokovni delavci iz izobraževalnih, socialnih in varnostnih institucij. Predstavniki različnih institucij so v razpravah poudarili potrebo po rednem delovanju multidisciplinarnih timov ter nujnost odprave getoizacije romskih naselij kot enega ključnih korakov k učinkovitejšemu vključevanju romske skupnosti v širšo družbo.

Aktivnosti za zmanjšanje ranljivosti oseb na različnih področjih se izvajajo tudi **v okviru VCG+**, in sicer:

- socialne kompetence - vsebine, namenjene skrbi za vključevanje v socialno okolje, navezovanje in ohranjanje stikov, krepitev empatije, učenje obvladovanja sporov; vsebine, namenjene skrbi za odgovorno državljanstvo, demokratičnost; vsebine, namenjene krepitvi komunikacijskih veščin in dvigu motivacije ter opolnomočenju za vstop na trg dela;
- zdravstvene kompetence – vsebine, namenjene posameznikovemu razumevanju osnovnih zdravstvenih informacij ter sprejemanju ustreznih odločitev v zvezi s svojim zdravjem; skrb za zdravje in zdrav način življenja, skrb za dobro fizično, čustveno in duševno počutje;
- kulturne kompetence – vsebine za razvoj jezikovne pismenosti v maternem in tujih jezikih, skrb za kulturno zavest in izražanje, skrb za medkulturno spoznavanje in povezovanje, vsebine, namenjene krepitvi kulturne zavesti in spoštovanju kulturnih razlik;
- finančne kompetence – vsebine, namenjene skrbi za osebne finance z namenom finančne neodvisnosti ter sprejemanja ustreznih finančnih odločitev; vsebine za razvijanje podjetnostnih kompetenc;

- vsebine s področja preprečevanja nasilja v družini, nad ženskami in otroki ter drugimi ranljivimi ciljnim skupinami;²
- vsebine, namenjene lažji integraciji migrantov in beguncev ter njihovih družin, zlasti žensk, otrok in mladih;
- vsebine, namenjene krepitvi socialne vključenosti romskih družin, zlasti romskih žensk, otrok in mladih.

5. Katere konkretne ukrepe ste sprejeli za zmanjšanje ranljivosti invalidov za trgovino z ljudmi? Prosimo, navedite informacije za naslednja področja:

a. deinstytucionalizacija, vključno s storitvami za otroke v skupnosti in družini ter podporo za samostojno življenje;

Marca 2024 je bila sprejeta **Strategija Republike Slovenije za deinstytucionalizacijo v socialnem varstvu za obdobje 2024–2034**³. Dokument predstavlja izhodišče za izvedbo reforme deinstytucionalizacije v Sloveniji, ki vključuje tudi premestitev otrok iz zavoda v skupnost in razvoj skupnostnih storitev za otroke z motnjami v razvoju in njihove družine ter spremembo ustrezne zakonodaje za podporo tem ukrepom.

Od jeseni 2024 se v okviru obstoječih storitev in mreže zavodov za otroke z motnjami v duševnem razvoju zagotavlja **pomoč na domu družinam otrok z motnjami v duševnem in telesnem razvoju** ali drugimi motnjami v razvoju (do 26. leta starosti, vključenih v program posebnega izobraževanja in usposabljanja), pri čemer se upoštevajo pravice in obveznosti staršev ali skrbnikov. To predstavlja nadgradnjo storitev, namenjenih krepitvi podpore družinam ob hkratnem spodbujanju vključevanja in oskrbe v domačem okolju.

Leta 2019 se je začel uporabljati **Zakon o osebni asistenci** (Uradni list RS, št. 10/17, 31/18 in 172/21), ki osebno asistenco določa kot pravico. Osebna asistenca se izvaja kot nepridobitna dejavnost in se financira iz proračuna Republike Slovenije. Uporabnikom zagotavlja podporo pri vseh opravilih in dejavnostih, ki jih sami ne morejo izvajati, a jih dnevno potrebujejo doma in izven doma. S tem jim omogoča samostojno življenje, aktivno sodelovanje v skupnosti ter večjo socialno vključenost.

Od leta 2022 so invalidi s statusom invalida po **Zakonu o socialnem vključevanju invalidov** (Uradni list RS, št. 30/18, 196/21 – ZDOsk, 206/21 – ZDUPŠOP, 84/23 – ZDOsk-1 in 60/24 – odl. US, v nadaljevanju: ZSVI) upravičeni tudi do storitev socialnega vključevanja, med katerimi so usposabljanje za samostojno življenje, vseživljenjsko učenje, bivanje s podporo ter ohranjanje socialne vključenosti starejših invalidov. Tudi te storitve se financirajo iz proračuna Republike Slovenije.

Osebna asistenca in storitve socialnega vključevanja invalidov prispevajo k večji socialni vključenosti, širijo socialno mrežo, krepijo sposobnosti za samostojno življenje ter omogočajo polno in učinkovito sodelovanje v družbi. S tem se posredno zmanjšuje tveganje za izkoriščanje in preprečuje pojav trgovine z ljudmi.

ZSVI od leta 2019 določa tudi pravice in postopek pridobitve statusa invalida osebam s trajno prirojenimi ali pridobljenimi okvarami, ki se brez ustreznih storitev in podpore ne morejo socialno vključiti v skupnost, samostojno opravljati večine ali vseh življenjskih potreb ter si zagotoviti sredstev za preživetje. Invalidom zagotavlja denarne prejemke, vključno z nadomestilom za invalidnost, ki omogoča osnovno socialno in ekonomsko varnost. S tem se dodatno zmanjšuje ranljivost invalidov in tveganje za trgovino z ljudmi.

V okviru VGC+ se izvajajo tudi različne aktivnosti, namenjene invalidom, kot so:

- ženski pogovorni krog, skupina za opolnomočenje mladih s telesno oviranostjo (imenovana »Verjamem vase«),
  - skupina za osebe z avtizmom (imenovana »Moj svet«),
  - program vključujočega prostovoljstva, kjer so kot prostovoljci vključene tudi osebe s statusom invalida;
  - tedenska delavnica "Družabno popoldne" deluje kot pogovorna in kreativna delavnica,
  - skupine za samopomoč za osebe s statusom invalida, in za njihove družinske člane, ki zanje skrbijo,
  - informacijski servis za osebe s statusom invalida in mladostnik,
  - dogodki za splošno osveščanje javnosti o sprejemanju in vključevanju oseb z invalidnostjo in družbo
- ter delavnice preprečevanja predsodkov o osebah s posebnimi potrebami,
- delavnice o zaposlitvenih možnostih invalidov.

² V okviru predmetnega javnega razpisa so s tem opredeljene različne vsebine s področja prepoznavanja in odzivanja na nasilje, poznavanja razlik med konfliktom in nasilje, predstavitve možnih oblik pomoči, ustvarjanja dobrih medsebojnih odnosov, spodbujanja zdravega družinskega okolja, čustvenega opismenjevanja, nenasilne komunikacije, medvrstniškega nasilja, spletnega nasilja, nasilja nad starejšimi idr.

³ Dostopno na <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MSP/Dolgotrajna-oskrba/Strategija-RS-za-deinstytucionalizacijo-v-socialnem-varstvu-za-obdobje-20242034.pdf>

Vsi centri so zavezani spoštovati načela enakosti in nediskriminacije ter spodbujati socialno vključevanje vseh ranljivih skupin, vključno z invalidi, z zagotavljanjem dostopnosti in prilagodljivosti programov. Prostori morajo biti dostopni gibalno oviranim osebam, kar je pomemben pogoj za kandidiranje na razpisu.

b. spremljanje institucij in rejniških družin, ki sprejemajo invalide;

Rejništvo je kot ena od oblik nadomestnega varstva otrok, ki se izvaja kot družinskopravno varstvo otrok, opredeljeno kot temeljno prednostno področje v **Resoluciji o družinski politiki 2018–2028 »Vsem družinam prijazna družba«**. Ta med cilji na področju rejništva med drugim določa zagotavljanje zadostnega števila usposobljenih rejniških družin ter zagotavljanje primerne podpore rejnicam in rejnikom.

Namen rejništva je, da se otrokom pri osebah, ki niso njihovi starši, omogoči zdrava rast, vzgoja, izobraževanje, skladen osebnostni razvoj in usposobitev za samostojno življenje in delo.

O namestitvi otroka v rejništvo in o imenovanju rejnika odloči sodišče. Center za socialno delo nato z rejnikom sklene rejniško pogodbo, v kateri se natančneje opredeli rejniško razmerje s pravicami in obveznostmi pogodbenih strank. Naloga centra za socialno delo je, da spremlja izvajanje rejniške dejavnosti, ves čas sodeluje z rejniško družino, otrokom ter njegovo matično družino. Pri tem je pomembna naloga tudi načrtovanje prenehanja rejništva.

c. postopek za izbor in imenovanje skrbnikov ter nadzor nad njihovim delom;

Družinski zakonik (Uradni list RS, št. 15/17, 21/18 – ZNOrg, 22/19, 67/19 – ZMatR-C, 200/20 – ZOOMTVI, 94/22 – odl. US, 94/22 – odl. US, 5/23 in 34/24 – odl. US), ki ureja skrbništvo, določa, da se za skrbnika imenuje oseba, ki ima osebne lastnosti in sposobnosti, potrebne za opravljanje obveznosti skrbnika, in ki privoli, da bo skrbnik. Skrbnik ne more biti oseba, ki ji je odvzeta starševska skrb; ki ni poslovno sposobna; katere koristi so v navzkrižju s koristmi varovanca; ki je z varovancem sklenila pogodbo o dosmrtnem preživetju; katere zakonec ali zunajzakonski partner je z varovancem sklenil pogodbo o dosmrtnem preživetju; od katere, glede na njene osebne lastnosti ali razmerja z varovancem ali njegovimi starši, ni mogoče pričakovati, da bo pravilno opravljala skrbniške obveznosti.

Skrbnik je pri opravljanju skrbniške naloge samostojen, za nekatere pravne posle pa potrebuje soglasje centra za socialno delo. Skrbnik je pod nadzorom centra za socialno delo, kar pomeni, da mora o svojem delu najmanj enkrat letno poročati centru za socialno delo. Če center za socialno delo ugotovi, da skrbnik ne deluje v korist varovanca, sodišču predlaga zamenjavo skrbnika.

d. dostop do ustrezne nastanitve, izobraževanja in dela;

V sistemu zaščite otrok je na podlagi Družinskega zakonika več možnih oblik namestitve otrok, kadar je ogrožen njihov zdrav razvoj in kadar to zahtevajo druge koristi otrok. Družinski zakonik tako določa naslednje oblike namestitve otroka: v krizni center, v rejništvo, v zavod ali k drugi osebi.

Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 87/11, 96/12 – ZPIZ-2, 98/14 in 18/21) predstavlja celovit pravni okvir za spodbujanje zaposlovanja invalidov. Zakon ureja pravico do zaposlitvene rehabilitacije, določa ukrepe za povečanje zaposljivosti invalidov ter vzpostavlja podpirne mehanizme za delodajalce.

Zakon je pomembno prispeval k povečanju zaposlenosti in zaposljivosti invalidov ter k izboljšanju njihovega položaja na trgu dela. Dostop do zaposlitve in možnosti za ohranitev zaposlitve prispevata k večji socialni in ekonomski varnosti invalidov, kar posredno zmanjšuje njihovo ranljivost in tveganje za izkoriščanje, vključno s trgovino z ljudmi.

Republika Slovenija ima v primerjavi z drugimi državami nizko stopnjo brezposelnosti invalidov, kar je rezultat celovite podpore pri dostopu do dela in vključevanju na trg dela.

e. dostop do informacij in mehanizmov za poročanje/pritožbe, ki so dostopni invalidom.

Na spletni strani Vlade RS so širši javnosti na voljo vse informacije o trgovini z ljudmi, kontakti in relevantni dokumenti. V skladu z Zakonom o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij so vsebine dostopne in prilagojene ranljivim skupinam.

Poleg tega Akcijski načrt za boj proti trgovini z ljudmi za obdobje 2025 in 2026 predvideva tudi pripravo informativnega gradiva v obliki lahkega branja, namenjeno informiranju in ozaveščanju o nevarnostih in pasteh

trgovine z ljudmi. Poudarek bo na načinih novačenja, prepoznavanju tveganja, ustreznem ukrepanju in samozaščitnem vedenju.

6. Kako v praksi zagotavljate, da se ocena ranljivosti in posebnih potreb prosilcev za mednarodno zaščito opravi v zgodnji fazi? Kateri postopki se uporabljajo, ko se ugotovi ranljivost za trgovino z ljudmi? Prosimo, navedite informacije o politikah in ukrepih na naslednjih področjih:

- a. zagotavljanje izčrpnih in dostopnih informacij v različnih jezikih o pravicah prosilcev za azil, kazalnikih trgovine z ljudmi, pravicah žrtev trgovine z ljudmi in kontaktnih podatkih ustreznih organizacij;**

Za prepoznavo potencialnih žrtev trgovine z ljudmi med prosilci za mednarodno zaščito se v Azilnem domu že vrsto let izvaja projekt PATS, v okviru katerega so posamezniki in posameznice seznanjeni s trgovino z ljudmi in preventivnimi ukrepi. Razgovori potekajo ob prisotnosti tolmača. Vsak prosilec za mednarodno zaščito prejme zloženko (v jeziku, ki ga razume) z osnovnimi informacijami o trgovini z ljudmi in telefonskimi števkami, na katerih lahko poiščejo pomoč in nasvete. Poleg informiranja (v različnih oblikah) izvajalec zagotavlja tudi izvedbo dodatnih aktivnosti, kot so na primer interaktivne delavnice, skupinska predavanja itd. V letu 2022 so razgovore izvajale socialne delavke, ki jih je usposobilo Društvo Ključ. Te so izvedle 39 poglobljenih individualnih razgovorov, namenjenih ozaveščanju o trgovini z ljudmi. Društvo Ključ je izvajalo tudi aktivnosti namenjene informiranju o trgovini z ljudmi v namestitvenih kapacitetah, kjer so nastanjene osebe iz Ukrajine.

Na podlagi sklenjene pogodbe z UOIM za izvajanje projekta PATS pa je Društvo Ključ:

- v letu 2023 izvedlo 457 individualnih informiranj, v skupinska informiranja pa je bilo vključenih 2534 oseb;

- v letu 2024 izvedlo 741 individualnih informiranj, 10 skupin za ženske in 345 skupinskih informiranj.

Aktivnosti so potekale v izpostavah azilnega doma na Viču, v Logatcu, Dijaškem domu v Postojni, vključene pa so bile tudi osebe iz Ukrajine na različnih lokacijah.

V kolikor pride do identifikacije potencialnih žrtev trgovanja, se obvesti kontaktno točko na Policiji. Ta nemudoma opravi razgovore s potencialnimi žrtvami ter izvede vse potrebne ukrepe za zaščito le-teh.

- b. dostop do pravne pomoči in zastopanja;**

Osebe, ki jih Policija identificira kot žrtve trgovine z ljudmi oziroma se zanje upravičeno domneva, da so morda žrtve trgovine z ljudmi, so deležne pomoči v okviru projektov »Oskrba žrtev trgovine z ljudmi – krizna namestitvev«, ki ga financira MDDSZ, in »Oskrba žrtev trgovine z ljudmi – varna namestitvev«, ki ga financira MNZ. Žrtve so med drugim upravičene tudi do pravne pomoči, vključno s plačljivimi oblikami pravnega svetovanja kot tudi z odvetniško pravno pomočjo »pro bono«. V aktivnosti se vključujejo tudi prostovoljci z ustreznimi strokovnimi znanji. Po pomoč se izvajalec lahko obrne tudi na Pravno informacijski center nevladnih organizacij, Pravni center za varstvo človekovih pravic ter na Službo za podporo oškodovancev, ki deluje pri Okrožnem sodišču v Ljubljani. Pravno svetovanje žrtev trgovanja je možno tudi v okviru pravne pomoči, ki jo sofinancirajo lokalne skupnosti. V določenih primerih se je vložilo tudi prošnjo za brezplačno pravno pomoč, ki jo ureja Zakon o brezplačni pravni pomoči.

- c. dostop do dostojne nastanitve, zdravstvenega varstva (vključno s psihološkim), dela in izobraževanja.**

Pravice prosilcev za mednarodno zaščito obsegajo pravico do prebivanja v Republiki Sloveniji, materialne oskrbe v primeru nastanitve v azilnem domu ali njegovi izpostavi, finančne pomoči v primeru nastanitve na zasebnem naslovu, nujnega zdravljenja, izobraževanja, dostopa na trg dela, humanitarne pomoči in žepnine.

Prosilci za mednarodno zaščito so nastanjeni v Azilni dom ali njegove izpostave. V primeru izjemnih osebnih okoliščin in v kolikor se jim ne more zagotoviti primerne nastanitve v azilnem domu se lahko na podlagi njihove vloge nastanijo tudi v druge institucije. Na podlagi vloge in ob izpolnjevanju zakonsko določenih pogojev se lahko nastanijo tudi na zasebne naslove. V kolikor so upravičeni in za to izpolnjujejo pogoje, prejmejo v primeru nastanitve zunaj azilnega doma finančno pomoč.

V azilnem domu v Ljubljani so bile sprejete izboljšave z namenom izboljšanja bivalnih razmer. Prav tako se je povečalo število zaposlenih, ki se ves čas izobražujejo z namenom izboljšanja psihosocialne oskrbe nastanjenih.

7. Katere konkretne ukrepe ste sprejeli za zmanjšanje ranljivosti delavcev migrantov (vključno s sezonskimi delavci, napotenimi delavci, delavci v gospodinjstvu in delavci v diplomatskem gospodinjstvu) za trgovino z ljudmi? Prosimo, navedite informacije o politikah in ukrepih na naslednjih področjih:

a. zagotavljanje izčrpnih in dostopnih informacij v različnih jezikih o migracijah in delovni zakonodaji, zaščiti delavcev in kontaktnih podatkih ustreznih organizacij;

Zavod RS za zaposlovanje (v nadaljevanju: ZRSZ) je v sodelovanju z MDDSZ v začetku leta 2025 odprl **Info točko za tujce**, s ciljem zagotavljanja celovite podpore delavcem migrantom in njihovim delodajalcem. Zavod se zaveda, da so tujcem zaradi pomanjkanja razumljivih in pravih informacij večkrat kršene njihove pravice in da so pogosto deležni neenake obravnave. Tujci, ki prihajajo na delo v Republiko Slovenijo so pogosto odvisni od informacij, ki jim jih ponudijo razni agenti in posredniki, ki pa niso zanesljive niti preverjene. Postopki za zaposlovanje tujcev so dolgotrajni in zapleteni, zato se tujci še manj zavedajo, kakšne so njihove pravice. Ravno zato je Zavod Info točko namenil tujim delavcem, ki so / se bodo zaposlili v Republiko Sloveniji, delodajalcem, ki zaposlujejo tujce in ostalim, ki potrebujejo svetovanje in administrativno pomoč pri zaposlovanju tujcev.

Glavni cilj Info točke je vzpostavitev komunikacijskega kanala ter ustreznega podpornega okolja, ki je na voljo tujim delavcem in delodajalcem kot tudi ostali širši javnosti glede informacij, svetovanja in administrativne pomoči pri urejanju dokumentacije na področjih zaposlovanja in dela, svetovanja o novostih s zakonodaje pri zaposlovanju tujcev ter informiranja in svetovanja o pravicah pri delu, socialnem in zdravstvenem varstvu v Sloveniji.

Delavcem migrantom zagotavlja informacije s področja možnosti in pogojev za zaposlitev in delo, pomoč pri integraciji na slovenski trg dela, informacije o postopkih in potrebni dokumentaciji za pridobitev enotnega dovoljenja, dovoljenja za bivanje v Sloveniji in ustreznih delovnih dovoljenj glede na namen vstopa in prebivanja v Sloveniji, informacije o pravicah in obveznostih, ki izhajajo iz delovnopravne ureditve, in o postopkih varstva pravic v primeru njihovih kršitev ter o postopkih in pogojih za uveljavljanje pravic ob izteku ali prenehanju zaposlitve, pri administrativnih postopkih in premagovanju drugih ovir ter pri uporabi sodobnih spletnih storitev.

Za tujce in za osebe z enim od statusov mednarodne zaščite ZRSZ izvaja posebej prilagojen svetovalni proces, ki je prilagojen dodatnim potrebam in s katerim te osebe vstopajo na trg dela. Pri delu so poudarjene medkulturne kompetence, vloga socialnega mediatorja pri vključevanju na trg dela, ob stalnem spodbujanju in prikazu pomena učenja slovenskega jezika ter spoznavanja sistema.

Na info točki prejmejo informacije glede možnosti in pogojev za zaposlitev in delo, upravnih postopkih in dokumentaciji za pridobitev dovoljenja za bivanje in delo, pravicah in obveznostih, ki izhajajo iz delovnega razmerja, postopkih varstva pravic v primeru kršitev, postopkih in pogojih za uveljavljanje pravic ob izteku ali prenehanju zaposlitve, pomoč pri administrativnih postopkih in premagovanju drugih ovir.

Info točka je dosegljiva po telefonu, e-pošti, nudijo pa tudi osebno obravnavo v živo. Info točka v primeru kršitev tujca napoti na ustrezno obravnavo k nadzornim organom. V primeru kršitev, ugotovljenih ob obravnavi na Info točki, Zavod tudi sam pošlje prijave na pristojne organe pregona.

ZRSZ organizira tudi zaposlitvene dogodke v državah izvora, kamor povabi potencialne preverjene delodajalce, sindikate, zagovornike pravic delavcev, ki tujcem na kraju samem predstavijo verodostojne informacije o življenjskih in delovnih pogojih v Sloveniji s ciljem, da v čim večji možni meri zagotovi ustrezno zaščito delavcev v delovnih migracijah. Zavod je tako že organiziral zaposlitvene dogodke v Bosni in Hercegovini, Srbiji, Črni gori, Severni Makedoniji, Uzbekistanu, na Filipinih.

ZRSZ je v obdobju poročanja organiziral tudi več konferenc in okroglih miz ter drugih dogodkov na temo delovnih migracij in zaščite delavcev, na katerih je povezal predstavnike javnih zavodov za zaposlovanje iz tujine, predstavnike slovenskih in evropskih institucij z dejavno vlogo na trgu dela, predstavnike sindikatov, delodajalcev ter strokovnih in nevladnih organizacij, ki se ukvarjajo z delovnimi migracijami in zaščito delavcev. Tudi na ta način smo prispevali k ozaveščanju in informiranju širše javnosti.

V okviru izvajanja letnega načrta zaposlitvenih sejmov ZRSZ organizira tudi posebne sejme, namenjene izključno osebam z migrantskim ozadjem, ki potrebujejo dodatno podporo pri zaposlovanju, osebe pa vabimo tudi na preostale sejme z namenom, da se lahko neposredno informirajo o zaposlitvenih priložnostih pri vnaprej preverjenih delodajalcih. Na uradih za delo ima dodatno usposobljene svetovalce za delo oz. podporo osebam z migrantskim ozadjem.

Inšpektorat za delo RS (v nadaljevanju: IRSD) je bil vključen v **18 - mesečni projekt EURODETACHEMENT (ED6 PROJECT - "Posting of workers: Strengthening and deepening transnational cooperation")**. Informacijska kampanja je vključevala pripravo letaka, katerega namen je ozaveščanje delavcev, predvsem državljanov tretjih držav, ki so napoteni na delo iz Slovenije v Nemčijo. Pri projektu je IRSD sodeloval z nemškim partnerjem – nevladno organizacijo BEMA (Arbeit und Leben). Rezultat 41 informacijske kampanje so izdelani letaki o pravicah napotenih delavcev v Nemčijo, ki je bil preveden v šest jezikov (slovenščino, angleščino, nemščino, hrvaščino, srbsščino in albanščino). Letaki so na voljo na mestih, kjer se zadržujejo oziroma jih obiskujejo napoteni delavci, predvsem delavci iz tretjih držav (npr. kulturni centrih, Infotočki za tujce, IRSD, itn.).

Predstavniki IRSD v sodelovanju z ZRSZ z namenom splošnega ozaveščanja delavcev o njihovih delovnopравnih pravicah aktivno sodelujejo na delavnicah z naslovom »Vključevanje migrantov na trg dela« ter udeležencem tudi svetujejo kako naj postopajo oziroma kam naj se obrnejo, če do kršitev pride.

Na IRSD v okviru generalne prevencije nudijo strokovno pomoč delavcem o njihovih delovnopравnih pravicah.

b. zagotavljanje jasnih pogodb o zaposlitvi;

ZRSZ v postopku izdaje delovnih dovoljenj in soglasij k enotnim dovoljenjem za prebivanje in delo preverja tudi pogoje, da je da je priložena s strani delodajalca podpisana pogodba o zaposlitvi, v skladu z določbami Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev (Uradni list RS, št. 91/21 – uradno prečiščeno besedilo, 42/23 in 32/25, v nadaljevanju: ZZSDT). Prvi odstavek 7. člena ZZSDT določa, da mora biti pogodba o zaposlitvi v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, in s kolektivnimi pogodbami, ki zavezujejo delodajalca. ZRSZ zato pred izdajo soglasja ali delovnega dovoljenja vedno preverja, ali je pogodba o zaposlitvi v skladu z določili delovnopравne zakonodaje in so z njo tujcu zagotovljene vse pravice iz delovnega razmerja oziroma da mu z njo niso kršene pravice /da ni nalaganj stroškov tujcu, prekomernih pogodbenih kazni, nezakonitih pobotov, onemogočanja zaposlitve pri drugem delodajalcu itd.

V postopkih izdaje delovnih dovoljenj po Sporazumu o zaposlovanju z Bosno in Hercegovino in Srbijo se podpisujejo dvojezične pogodbe. Podan je predlog spremembe ZZSDT, da bi bile dvojezične pogodbe obvezne tudi v postopkih izdaje soglasij k enotnim dovoljenjem za prebivanje in delo.

Tudi Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve pregleda vse osnutke pogodb, ki jih vodje diplomatsko – konzularnih predstavništev RS v tujini sklepajo za t.i. postrežnino, pri čemer velja, da morajo biti pogodbe skladne s predpisi države sprejemnice in zagotavljati najmanj minimalne (delovnopравne) standarde.

c. dostop do dostojnega dela in stanovanja, zdravstvenega varstva, socialnih storitev in izobraževanja;

Tuji delavci imajo enake pravice in obveznosti, ki izvirajo iz delovnega razmerja, kot domači delavci. Tujcem sta na voljo program slovenskega jezika na preživitveni ravni, spoznavanja slovenske družbe in prvo opravljanje preizkusa znanja. Z namenom večje zaščite delavcev migrantov država sprejema pomembne spremembe zakonodaje, uvaja rešitve ter budno spremlja vse kršitve zakonodaje.

Za zaposlitev in usposabljanje tujci iz držav izven EU potrebujejo enotno dovoljenje za prebivanje in delo. Tujci, ki niso državljani ene od EU, lahko sezonsko delo v obsegu 90 dni v koledarskem letu, opravljajo na osnovi dovoljenja za sezonsko delo. Sezonsko delo, ki presega 90 dni v letu, pa lahko tujci opravljajo na podlagi enotnega dovoljenja, ki je izdano na podlagi soglasja za sezonsko delo.

Delovna dovoljenja za zaposlitev v Sloveniji morajo pridobiti tudi državljani BiH in Srbije.

Obvezna priloga k vlogi za izdajo enotnega dovoljenja za prebivanje in delo je tudi izjava delodajalca o nastanitvi delavca migranta, v kateri delodajalec navede ali zagotavlja nastanitev delavcu migrantu. Če delodajalec tujcu nastanitev zagotavlja, mora navesti točen naslov bodoče nastanitve in kdo nosi stroške. Izjave o nastanitvi ZRSZ preverja in na zaslišanjih tujcev preko diplomatsko-konzularnega predstavništva preizkusi tudi, ali so tujci seznanjeni z nastanitvijo v Republiki Sloveniji oziroma ali so njihove informacije o nastanitvi identične tistim, ki jih je ZRSZ pridobil od delodajalca. V skladu s prvim odstavkom 10. člena ZZSDT so delodajalci in naročniki dela, ki zagotavljajo nastanitev tujcem v Republiki Sloveniji, pri tem dolžni zagotoviti minimalne bivanjske in higienske standarde. ZRSZ v primeru dvoma, da gre za nastanitev, s katero so zagotovljeni minimalni bivanjski standardi, pošlje pobudo za inšpekcijski nadzor IRSD. Ta pa lahko ugotavlja zagotavljanje minimalnih in higienskih standardov na kraju samem, ko so delavci že nastanjeni.

V postopku izdaje enotnega dovoljenja se delodajalca podrobno preveri (aktivno poslovanje, poravnane davčne obveznosti, ali mu je zaradi kršitev prepovedano zaposlovanje tujcev, pogoji v pogodbi o zaposlitvi, praviloma zaposlitev za polni delovni čas, upoštevanje določil glede minimalne plače,...), vse z namenom zagotavljanja dostojnega dela.

Info točka za tujce nudi tudi podporo z informacijami o dostopu do zdravstvenih storitev, izobraževanju ipd. Tujec, kateremu je dovoljeno zadrževanje v Republiki Sloveniji, ima na podlagi ZTuj-2 pravico do nujnega zdravstvenega varstva v skladu z zakonom, ki ureja zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje, osnovne oskrbe, šoloobvezni mladoletni tujci pa tudi pravico do osnovnega šolstva.

d. možnost menjave delodajalcev;

Tujci, ki so v Republiki Sloveniji zaposleni na podlagi soglasja za zaposlitev, vezanega na delodajalca, imajo v obdobju veljavnosti enotnega dovoljenja možnost zamenjave delodajalca na podlagi soglasja za zamenjavo, ki ga izda Zavod, če ima tujec veljavno dovoljenje za prebivanje, veljavno predhodno soglasje in so izpolnjeni ostali pogoji po zakonu. Soglasje se pošlje tudi neposredno delodajalcu, ki tujca lahko takoj po prejemu soglasja zaposli. Na podlagi pisne odobritve je možna zamenjava delovnega mesta pri istem delodajalcu, zamenjava delodajalca ali zaposlitev pri dveh ali delodajalcih.

Določene kategorije tujcev imajo prost dostop na trg dela in lahko prosto menjajo delodajalca. Med drugim so tujci s prostim dostopom na trg dela tudi tisti, ki v Republiki Sloveniji prebivajo na podlagi dovoljenja za začasno prebivanje kot žrtev trgovine z ljudmi in tujci, ki v Republiki Sloveniji prebiva na podlagi dovoljenja za začasno prebivanje kot žrtev nezakonitega zaposlovanja.

e. dostop do zaupnih mehanizmov za pritožbe;

V vseh postopkih so tujci obravnavani tako, da se varuje njihovo osebno integriteto, osebne podatke in da je zagotovljena anonimnost, če jo v postopku svetovanja želijo.

f. pravica do včlanjevanja v sindikate in sodelovanja v kolektivnih pogajanjih;

Tujci imajo možnost, da se vključijo v sindikat in uživajo s tem povezane pravice.

g. zakonske možnosti za ureditev njihovega bivanja v državi.

V specifičnih primerih, ko je tujcu zaradi kršitev na strani delodajalca, prenehalo delovno razmerje, ZRSZ v postopku izdaje novega soglasja / delovnega dovoljenja za zaposlitev pri novem delodajalcu postopek vodi še posebej hitro, da se tujca čim hitreje ponovno vključi v delovno razmerje pri drugem delodajalcu. Obenem tujcu nudi pomoč in informacije, kaj mora storiti, da si lahko najhitreje uredi svoj status ter na katere organe se mora obrniti.

8. Ali imajo inšpektorati za delo in drugi organi, ki preverjajo razmere na delovnem mestu, obsežna pooblastila in ustrezne človeške, finančne in tehnične vire za izvajanje rednih, proaktivnih inšpekcijskih pregledov delovnih mest v vseh gospodarskih sektorjih, s posebnim poudarkom na sektorjih z visokim tveganjem, ki so podvrženi izkoriščanju? Kako inšpektorji za delo sodelujejo z drugimi organi in sindikati? Ali obstaja ločitev med funkcijami delovne inšpekcije in nadzora nad priseljevanjem?

IRSD je v skladu 2. členom Zakona o inšpekciji dela (Uradni list RS, št. 19/14 in 55/17, v nadaljevanju: ZID) pristojen za opravljanje nalog inšpekcijskega nadzorstva nad izvajanjem zakonov, drugih predpisov, kolektivnih pogodb in splošnih aktov s področja varnosti in zdravja pri delu, delovnih razmerij, minimalne plače, trga dela in zaposlovanja, dela in zaposlovanja tujcev, sodelovanja delavcev pri upravljanju in stavn, opravlja pa tudi inšpekcijsko nadzorstvo nad izvajanjem drugih predpisov, ki to izrecno določajo. IRSD z vidika svoje pristojnosti izvaja nadzor v vseh gospodarskih panogah (tudi v javnem sektorju), še zlasti v sektorjih s povečanim tveganjem za delovno izkoriščanje. V Republiki Sloveniji so pristojnosti med IRSD in funkcijami nadzora priseljevanja ločene.

Inšpektorji so pri opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora še posebej pozorni na prepoznavo indikatorjev trgovine z ljudmi, pri čemer v primeru zaznave tovrstnih odklonskih ravnanj, postopajo v skladu s Smernicami za inšpektorje za delo, ki sta jih aprila 2022 v medsebojnem sodelovanju pripravila MNZ in IRSD.

IRSD je imel na dan 31. 12. 2024 zaposlenih 132 uslužbencev, od tega je bilo poleg glavne inšpektorice zaposlenih 100 inšpektorjev, kar je prvič v zgodovini inšpektorata. Od tega je 62 inšpektorjev delalo na področju nadzora delovnih razmerij, 32 inšpektorjev na področju varnosti in zdravja pri delu, 6 inšpektorjev je bilo zaposlenih v socialni inšpekciji. IRSD si še naprej prizadeva za kadrovske krepitev organa z inšpektorji. Na dan 26. 5. 2025 je bilo zaposlenih 108 inšpektorjev.

Inšpektorji so v obdobju poročanja inšpekcijske nadzore v določenem obsegu opravljali v okviru usmerjenih akcij oziroma poostrenih nadzorov, v nekaterih primerih tudi v okviru koordiniranih akcij v sodelovanju z drugimi nadzornimi organi. IRSD okrepljeno sodeluje z drugimi nadzornimi organi tako preko izmenjave podatkov v organiziranih in v posamičnih primerih kot tudi v okviru regijskih koordinacij. Poleg tega sodeluje tudi z ZRSZ in Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije, predvsem v smislu izmenjave pobud, ugotovitev in predlogov za uvedbo postopka o prekršku.

IRSD pogosto sodeluje tudi s sindikati pri izmenjavi informacij ter na njihovo pobudo organizira nekatere usmerjene akcije nadzora oziroma obravnava posamične primere. IRSD ima svojega člana v Medresorski delovni skupini za boj zoper trgovino z ljudmi, v okviru katere sodeluje tudi z ostalimi deležniki omenjene delovne skupine.

IRSD se na mednarodni ravni vključuje v skupne in usklajene nadzore, ki jih podpira Evropski organ za delo (v nadaljevanju: ELA), ter v skupne akcijske dneve (JAD), ki so organizirani v okviru EU in v sodelovanju z Europolom z namenom preprečevanja izkoriščanja delavcev oziroma trgovine z ljudmi. Z ELO so potekale tudi številne druge aktivnosti (sestanki, delovne skupine, izmenjava informacij, priprava in izvedba usposabljanj, usmerjen skupni nadzori). IRSD je v marcu 2024 gostil skupne inšpekcijske nadzore, pri katerih so sodelovali nadzorni organi Slovenije in Nizozemske, v mesecu aprilu pa le ti potekali v sodelovanju z nemškimi nadzornimi organi. V mesecu decembru je IRSD sodeloval z Veleposlaništvom Indije pri izvedbi dogodka s poudarkom na ključnih pravicah delavcev tujcev v Sloveniji, pri čemer je predstavitev zajemala pregled slovenske delovnopravne zakonodaje, postopke prijave kršitev in razpoložljive mehanizme za zaščito pravic zaposlenih.

9. Kako se regulirajo in nadzorujejo agencije za zaposlovanje in iskanje kadrov? Ali so regulirane vse faze postopka zaposlovanja, vključno z oglaševanjem, izborom, prevozom in namestitvijo? Ali je prepovedano, da bi plačilo provizije agencije za zaposlovanje in s tem povezane stroške nosili delavci ali iskalci zaposlitve?

Delovanje agencij za zaposlovanje usmerjata Zakon o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 80/10, 40/12 – ZUJF, 21/13, 63/13, 100/13, 32/14 – ZPDZC-1, 47/15 – ZZSDT, 55/17, 75/19, 11/20 – odl. US, 189/20 – ZFRO, 54/21, 172/21 – ZODPol-G, 54/22, 59/22 – odl. US, 109/23, 62/24 – ZUOPUE in 70/25, v nadaljevanju: ZUTD) in Pravilnik za opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela delavcev uporabniku (Uradni list RS, št. 15/14, 38/15 in 90/15).

Nadzor nad določbami ZUTD izvajata MDDSZ in ZRSZ, inšpekcijski nadzor nad izvrševanjem zakona v okviru svojih pristojnosti pa izvaja IRSD, ki je tudi prekrškovni organ.

Agencije za zaposlovanje (delodajalci za zagotavljanje dela)

ZRSZ nudi storitve zasebnim agencijam za zaposlovanje, kadar te nastopajo kot delodajalci, torej kot t. i. delodajalci za zagotavljanje dela delavcev uporabniku. Te z izbranim kandidatom sklenejo pogodbo o zaposlitvi.

Agencije, ki zaposlujejo delavce z namenom njihove napotitve k uporabniku (kjer začasno opravljajo delo pod nadzorom in v skladu z navodili uporabnika), lahko začnejo opravljati dejavnost z dnem vpisa v register domačih pravnih ali fizičnih oseb za opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela delavcev uporabniku ali v evidenco tujih pravnih ali fizičnih oseb za opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela delavcev uporabniku. Vpis v register oziroma evidenco se opravi po pravnomočnosti odločbe, ki jo izda MDDSZ, če delodajalec izpolnjuje zakonske pogoje. Agencije morajo izpolnjevati kadrovske, organizacijske, prostorske in druge pogoje, ki jih podrobneje predpiše minister, pristojen za delo. Prav tako mora agencija zaposlovati strokovne delavce, ki so opravili strokovni izpit pri ZRSZ.

MDDSZ lahko agenciji odvzame dovoljenje za opravljanje dejavnosti in jo izbriše iz registra ali evidence v primerih, določenih z ZUTD.

ZRSZ in delodajalci za zagotavljanje dela sodelujejo na domačem trgu dela, saj imajo delodajalci za zagotavljanje dela dostop do podobnih oblik podpore in storitev ZRSZ kot drugi delodajalci v Sloveniji. Vendar

pa delodajalci za zagotavljanje dela ne morejo prejemati subvencij v okviru ukrepov aktivne politike zaposlovanja za zaposlitev delavcev, ki bi jih nato napotil k uporabniku, določene omejitve pa so tudi pri zaposlovanju državljanov tretjih držav, sajčasne agencije za zaposlovanje lahko zaposlijo le tiste državljane tretjih držav, ki že imajo prost dostop do slovenskega trga dela, enotno dovoljenje za prebivanje in delo ali modro karto EU. Posledično agencije ne zaposlujejo državljanov tretjih držav neposredno iz tujine.

Zasebne agencije za posredovanje delavcev in drugi ponudniki kadrovskih storitev

Nekatere zasebne agencije za zaposlovanje delodajalcem nudijo tudi storitve posredovanja oz. iskanja ter selekcije kadrov in administrativno podporo pri zaposlovanju (storitev plača delodajalec), bodisi pri zaposlovanju z domačega trga bodisi iz tretjih držav. V teh primerih agencije oz. drugi zasebni ponudniki z ZRSZ stopajo v stik kot pooblaščenca delodajalca na podlagi pisnega pooblastila delodajalca.

ZRSZ ne sodeluje z zasebnimi agencijami / ponudniki, kadar ti ne nastopajo kot delodajalci, temveč le kot ponudniki storitev (npr. iskanje kandidatov, karierno svetovanje), ki jih plačujejo njihove stranke. ZUTD sicer vsebuje določbo, da se lahko podeli koncesija za izvajanje takšnih storitev za trg dela, vendar pa v zadnjih letih ni bilo aktivnih koncesij ali javnih razpisov za izvajanje vseživljenjskega kariernega svetovanja ali posredovanja zaposlitve. Prosta delovna mesta se lahko objavijo pri ZRSZ samo za neposrednega delodajalca, ki bo zaposlil izbrane kandidate, zato prostega delovnega mesta ZRSZ posredniku ne objavi. Enako velja za izvajanje postopkov kontrole trga dela.

Na podlagi dosedanjih ugotovitev inšpekcijskih nadzorov, analiz lastnih podatkov ter informacij drugih nadzornih organov in deležnikov s področja dela, je rdeča nit Programskih usmeritev IRSD za leto 2025 ravno spoštovanje delovnopравnih pravic ranljivih skupin, in sicer delavcev tujcev iz tretjih držav, nadzor nad opravljanjem čezmejnih storitev ter institut zagotavljanja dela delavcu uporabniku ter s tem preprečevanje nezakonitega posojanja delavcev.

Inšpektorji IRSD glede nadzorov na področju zagotavljanja dela delavcem drugemu uporabniku ugotavljajo, da delavce pogosto »posredujejo« k uporabniku delodajalci, ki nimajo dovoljenja oziroma niso vpisani v register ali v evidenco, temveč delavce uporabniku zagotavljajo pod krinko pogodb o poslovnem sodelovanju, pri čemer pa ima dejansko razmerje vse znake instituta zagotavljanja dela delavcev uporabniku. Obravnava tovrstnih primerov je zahtevna in zelo kompleksna, neredko s čezmejnimi elementom in zaposlovanjem tujih delavcev. Potrebno je opraviti veliko procesnih dejanj in predhodno pridobiti čim več informacij. Dokazovanje, da se delovni proces odvija kot zagotavljanje delavcev k naročniku, je mogoče le, če se inšpekcijski nadzor opravlja na kraju, kjer delavci opravljajo delo. To tudi pomeni, da inšpektor za delo ne more ugotavljati, na kakšen način se odvija delovni proces (ali gre za posojanje), če so delavci napoteni na delo v tujino.

IRSD v letu 2025 izvaja usmerjeno Akcijo nadzora nad delodajalci, ki so vpisani v Register domačih pravnih in fizičnih oseb za opravljanje dejavnosti zagotavljanja dela delavcev uporabniku, z namenom, da bi preverili, ali spoštujejo določbe, ki urejajo to področje. Poseben poudarek je namenjen preverjanju, ali imajo napoteni delavci enake pravice kot delavci pri uporabniku.

IRSD vsako leto v skladu s 5. členom ZID podaja predloge za spremembe in dopolnitve predpisov, katerih cilj je izboljšanje nadzora, zapolnitev pravnih praznin, preprečevanje zlorab in kršitev delovnopравne zakonodaje ter zagotovitev hitrejšega in učinkovitejšega izvajanja inšpekcijskih nadzorov ter ukrepov ob ugotovljenih nepravilnostih. Številne predlagane spremembe se nanašajo ravno na področje agencijskega dela, in sicer vse od predloga za spremembo definicije zagotavljanja dela delavcev drugemu uporabniku, pa do predlogov, ki se nanašajo na kazenske določbe. MDDSZ je predlogom IRSD sledil. Sprejeta je bila precej razširjena definicija zagotavljanja dela delavcev drugemu uporabniku, in sicer z vidika preprečevanja zlorab zakona v praksi, kot tudi nekatere druge spremembe v tem segmentu.

10. Kako preprečujete in kaznujete zlorabo pravnih oblik, kot so samozaposlovanje, podjetja poštnih nabiralnikov, oddajanje dela podizvajalcem in napotitev delavcev, ki se lahko uporabijo za trgovino z ljudmi?

V Sloveniji se je v zadnjih letih pokazalo, da se v delovnem pravu in gospodarskih dejavnostih (samozaposlovanje, fiktivne podružnice, verige podizvajalcev, napoteni delavci) pogosto zlorablajo legalni instituti, kar predstavlja tudi resno tveganje za izvrševanje drugih kaznivih dejanj, med drugim tudi za trgovino z ljudmi. Zlorabe se sankcionira v skladu v veljavno zakonodajo, hkrati pa je država sprejela številne ukrepe za preprečevanje teh zlorab.

ZRSZ v postopku izdaje soglasij k enotnim dovoljenjem za prebivanje in delo med drugim preizkuša, ali ima delodajalec, ki želi zaposliti tujca lastno zaposlitveno potrebo ali pa ga bo morda le posredoval drugemu

delodajalcu. Enotno dovoljenje, izdano ali podaljšano na podlagi soglasja za zaposlitev, ter soglasje za zamenjavo, sta namreč v skladu s 16. členom ZZSDT, vezani na zaposlitvene potrebe delodajalca. ZRSZ v ta namen zahteva predložitve dodatnih dokazil, kot so pogodbe o izvajanju storitev z naročniki v Republiki Sloveniji, knjigovodski izpis osnovnih sredstev podjetja, akt o sistemizaciji delovnih mest s katalogom delovnih mest v podjetju ipd. Delodajalca se zaprosi tudi za pojasnilo o tem, ali je tujec pridobil kontakt delodajalca oziroma delodajalec kontakt tujca, ali tujec pozna delodajalca, pri katerem bo delal, ali je tujec seznanjen z delom, ki ga bo opravljal v Sloveniji, v katerem jeziku je bila tujcu posredovana pogodba o zaposlitvi, s katero se je seznanil, z delovnimi pogoji pri delodajalcu, ali tujec ve, kje bo nastanjen v Sloveniji, poznavanje jezika tujca ipd. Podobna vprašanja se zastavijo tudi tujcu na zaslišanju preko diplomatsko-konzularnega predstavništva RS. Na ta način se ugotavlja skladnost v odgovorih tujca ali delodajalca.

Posebej je ZRSZ pozoren tudi na delodajalce, ki še nimajo zaposlenih, so bili pred kratkim registrirani in želijo takoj zaposliti večje število tujcev iz tretjih držav, zlasti iz azijskih.

IRSD ugotavlja, da ima v osnovi večina delodajalcev, ki jih nadzira, namen delati v skladu s predpisi, obstajajo pa tudi delodajalci oziroma posamezniki, zoper katere že veliko let potekajo postopki in pri katerih ukrepi ne dosežejo željenega učinka. Ti delodajalci pogosto ustanovijo nov pravni subjekt in se pojavijo kot odgovorne osebe ali pa so v ozadju delovanja nekega poslovnega subjekta, formalno pa z njim niso povezani.

Glede na navedeno je IRSD podal predlog za spremembo Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19 – ZPosS, 158/20 – ZIntPK-C, 18/21, 18/23 – ZDU-1O, 75/23 in 102/24), in sicer v smeri, da se za vse pravne osebe, ki so registrirane v Sloveniji (vključno s podružnicami), zahteva, da ima poslovni subjekt v poslovnem registru vpisano pooblaščen osebo za vročanje in za komunikacijo z uradnimi organi, za katero se zahteva bivališče v Sloveniji, razumevanje uradnega jezika in pooblastilo za sprejem uradnih pisanj ter obvezen elektronski poštni predal za vročanje pisanj pravni in odgovorni osebi. S tovrstnimi spremembami bi dosegli bolj urejeno poslovno okolje, lažjo komunikacijo in preprečitev izmikanja vročanju pisanj uradnih organov. Ravno tako so na IRSD predlagali, da bi pri vpisu družbe ali samostojnega podjetnika v AJPes smiselno kot obvezen podatek navesti tudi, kje se nahajajo listine (na sedežu družbe, v računovodskem servisu, itd.), saj nekateri delodajalci nimajo niti poslovnih prostorov na sedežu družbe niti hišnega predalčnika niti zakonitega zastopnika, ki bi imel urejeno bivanje v Sloveniji, kar posledično pomeni daljši čas izvajanja nadzora.

Na področju prekarnege dela inšpektorji ugotavljajo, da se največ civilnih pogodb, ki vsebujejo elemente delovnega razmerja, sklepa na področju gradbeništva, gostinstva in turizma. V porastu pa je sklepanje pogodb o poslovnem sodelovanju, predvsem v sektorju gradbeništva, kjer se pogodbe sklepajo med glavnimi izvajalci in podizvajalci, s čimer se vzpostavi veriga izvajalce. V omenjenem poslovnem modelu je nato treba ugotavljati elemente delovnega razmerja oziroma ali gre morda celo za zagotavljanje dela delavcev drugemu uporabniku. Inšpektorji poročajo, da je tovrstne kršitve v praksi težko ugotavljati, saj se zahtevajo visoki standardi dokazovanja.

IRSD preverja tudi izvajanje določb na področju čezmejnega izvajanja storitev ter napotovanja delavcev na delo, kjer je največ kršitev zato, ker tuji delodajalec pred začetkom izvajanja storitve ni opravil prijave storitve, opravil nepopolno prijavo storitve ali storitve ni izvajal v skladu z opravljeno prijavo storitve ali ni hranil dokumentacije oziroma je ni predložil na poziv pristojnega nadzornega organa ali na zahtevo nadzornega organa ni zagotovil prevoda.

Pri nadzoru nad izvajanjem ZZSDT so najpogostejše kršitve zaznane, ker so delodajalci omogočali, da so tuji delavci opravljali drugo delo kot tisto, za katerega je bilo v postopku izdaje ali podaljšanja enotnega dovoljenja oziroma modre karte EU ali izdaje pisne odobritve dano soglasje ali za katerega je bilo izdano dovoljenje za sezonsko delo. Na področju zaposlovanja, samozaposlovanja in dela tujcev se ugotavljajo predvsem nepravilnosti v zvezi z izdanimi enotnimi dovoljenji za prebivanje in delo, informativnimi listi, kjer so delodajalci omogočili delo delavcem tujcem v nasprotju z izdanimi dovoljenji.

IRSD v primeru ugotovljenih kršitev ukrepa s pooblastili, se povezuje z drugimi nadzornimi in drugimi državnimi organi tako na sistemski kot tudi operativni ravni. V primeru suma storitve kaznivega dejanja sodeluje in obvešča organe pregona.

11. Kako poskušate v vaši državi z zakonodajo in politikami na področju migracij preprečiti trgovino z ljudmi z omogočanjem zakonitih migracij in zakonitih zaposlitvenih možnosti, ki jih spremljajo dostojni delovni pogoji?

Slovenska zakonodaja na različne načine preprečuje trgovino z ljudmi z zagotavljanjem zakonitih migracijskih poti in dostojnih delovnih pogojev. **Zakonodaja s področij napotitve delavcev na delo v tujino,**

zaposlovanja tujcev in priznavanja poklicnih kvalifikacij skupaj omogočajo transparentne postopke zaposlovanja, zaščito delavcev in priznanje njihovih strokovnih kvalifikacij, kar pripomore k zmanjšanju tveganja za izkoriščanje migrantov ter spodbuja njihovo varno vključitev na trg dela.

Poleg tega je Vlada Republike Slovenije 28. marca 2024 sprejela **Strategijo Vlade Republike Slovenije na področju priseljevanja**.⁴ Strategija priseljevanje obravnava kot splošen in stalen družbeni pojav in stremi k zagotavljanju varnejših migracijskih poti in učinkovitih azilnih postopkov ob spoštovanju temeljnih človekovih pravic in svoboščin, zaščiti ranljivih kategorij in preprečevanju nezakonitih migracij v povezavi z organizirano kriminaliteto. Hkrati naslavlja tudi potrebe gospodarstva pri zaposlovanju tujcev ter učinkovitejši nadzor nad zaposlovanjem tujih delavcev, kjer je izkazano največje tveganje za zlorabo pravic delavcev. Slednje je še posebej pomembno pri preprečevanju trgovine z ljudmi za namen prisilnega dela in delovnega izkoriščanja.

12. Kako zakonodaja in politike vaše države za zmanjšanje povpraševanja, ki vodi do trgovine z ljudmi, naslavlja posebne ranljivosti in skupine, ki so izpostavljene tveganju trgovine z ljudmi?

Slovenska zakonodaja (113. člen KZ-1) od leta 2015 naprej omogoča kaznovanje uporabnikov storitev žrtev trgovine z ljudmi z zapornim do treh let in denarno kaznijo, če so vedeli, da gre za uporabo storitev žrtev kaznivih dejanj trgovine z ljudmi.

Na spletni strani Vlade RS je na voljo širok nabor informacij o kaznivem dejanju trgovine z ljudmi v slovenskem in angleškem jeziku. Na spletni strani so objavljena tudi različna gradiva in publikacije, namenjena tako strokovni kot splošni javnosti.

Ukrepi za zmanjšanje povpraševanja po trgovini z ljudmi vključujejo tudi različne preventivne dejavnosti, katerih cilj je zmanjševati povpraševanje z usmerjanjem pozornosti v odgovornost uporabnikov tovrstnih izdelkov in storitev. Vlada RS v ta namen financira različne projekte nevladnih in humanitarnih organizacij.

Leta 2022 je Ministrstvo za notranje zadeve (v nadaljevanju: MNZ) financiralo projekt za ozaveščanje o izpostavljenosti oseb, ki bežijo pred vojno v Ukrajini, trgovini z ljudmi. Ob evropskem dnevu boja proti trgovini z ljudmi je bila v sodelovanju z Mednarodnim centrom za razvoj migracijskih politik (ICMPD) in Mrežo nacionalnih koordinatorjev za boj proti trgovini z ljudmi jugovzhodne Evrope (NATC SEE) v času od 18. do 21. oktobra izvedena spletna kampanja, osredotočena tako na ranljive skupine kot tudi na splošno in strokovno javnost. Predstavniki mreže NATC SEE so ob evropskem dnevu boja proti trgovini z ljudmi sprejeli tudi skupno izjavo, ki je izpostavila ključna priporočila za preprečevanje trgovine z ljudmi med osebami, ki bežijo pred vojno v Ukrajini.

V letu 2023 sta ob evropskem dnevu boja proti trgovini z ljudmi MNZ in Urad Vlade RS za komuniciranje financirala projekt, namenjen ozaveščanju o trgovini z ljudmi za namen prisilnega dela in delovnega izkoriščanja, ki ga je izvedlo Združenje DrogArt, socialno podjetje Iz principa. V okviru projekta je med 18. in 20. oktobrom potekalo ozaveščanje splošne javnosti in ranljivih skupin o trgovini z ljudmi s pomočjo živih "artiklov" (izkoriščanih delavcev) v prodajnih embalažah, ki so bili razstavljeni na glavnih sprehajalnih ulicah v Mariboru in Ljubljani. Z namenom ozaveščanja delodajalcev o trgovini z ljudmi pa je bil v okviru projekta pripravljen e-katalog z različnimi profili najpogostejše izkoriščanih delavcev, ki je bil skupaj s Priročnikom za delodajalce, ki ga je MNZ izdalo leta 2020, posredovan več kot 200 podjetjem v Sloveniji. Z namenom predstavitve projekta in obeležitve evropskega dneva boja proti trgovini z ljudmi je 18. oktobra potekal tudi dogodek za medije.

V letu 2024 je MNZ financiral projekt, ki ga je izvajalo Društvo Ključ, namenjen pa je bil ozaveščanju o trgovini z ljudmi s poudarkom na spolnih zlorabah in ozaveščanju potencialnih uporabnikov storitev, ki jih zagotavljajo žrtve trgovine z ljudmi. V okviru projekta je izvajalec izvajal aktivnosti za ozaveščanje ranljivih skupin in širše javnosti. Za ozaveščanje ranljivih skupin je bila izbrana skupina gojencev in gojenk več strokovnih centrov, v katerih so nameščeni. Aktivnosti so bile izvedene v Strokovnem centru Višnja Gora, Mladinskem domu Jarše in Strokovnem centru Kranj. Organizirana so bila pogovorna srečanja, na katerih je pogovor potekal o tveganjih za spolno izkoriščanje mladostnikov, o načinih pridobivanja potencialnih žrtev v živo in prek družbenih omrežij, o prepletenosti prostitucije s trgovino z ljudmi ter o pomoči, ki jim je na voljo. Širša laična javnost je bila ozaveščena s predvajanjem 30-sekundnega spota in objavami na družbenih omrežjih. Poleg omenjenega je bil 18. oktobra 2024 v Mestni hiši v Ljubljani organiziran strokovni posvet, na katerem je med drugimi sodelovala tudi nacionalna koordinatorica za boj proti trgovini z ljudmi.

⁴ Dostopno na <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MNZ/SOJ/Novice/Strategija-vlade-RS-na-podrocju-priseljevanja.pdf>

13. Kako je v vaši državi v zakonodaji in praksi poskrbljeno, da se na meji pred zavrnitvijo vstopa ali izgonom opravi individualna ocena potreb po zaščiti?

V okviru mejnega nadzora slovenski policisti izvajajo splošno profiliranje potnikov, pri čemer so pozorni tudi na morebitne indikatorje, ki bi lahko nakazovali, da je oseba žrtev trgovine z ljudmi, s katero lahko na podlagi prepoznanih tveganj tudi opravijo dodatne razgovore. Slovenska kriminalistična policija vsako leto izvede usposabljanje s področja trgovine z ljudmi za mejne policiste, zato so vsi ustrezno usposobljeni za prepoznavanje kazalnikov trgovine z ljudmi. Kazalniki so del nacionalnih smernic za prepoznavanje žrtev, ki se dopolnjujejo po standardih EU in Frontexa.

14. Katere ukrepe ste sprejeli za preprečevanje trgovine z ljudmi v športu? Kateri sektorji in kategorije/skupine ljudi so bili opredeljeni kot izpostavljeni tveganju?

Posebnih ukrepov za preprečevanje trgovine z ljudmi v športu država ni sprejela, saj pristojni organi zaenkrat niso prejeli nikakršnih opozoril, prijav ali sumov, da v slovenskih športih prihaja do trgovine z ljudmi.

15. Ali ste opredelili spletne prakse, ki lahko povečajo izpostavljenost tveganju za trgovino z ljudmi zaradi različnih oblik izkoriščanja? Kateri mehanizmi so bili razviti za preprečevanje zlorabe informacijskih in komunikacijskih tehnologij za namene trgovine z ljudmi? Kakšen je praktični učinek njihovega izvajanja?

Slovenska policija že dlje časa sistematično spremlja ključne spletne platforme, namenjene oglaševanju spolnih storitev. Na teh platformah se redno identificirajo indikatorji, ki lahko kažejo na elemente kaznivih dejanj trgovine z ljudmi. V več primerih so bili zaznani oglasi, ki so potrdili sum na izvajanje tovrstnih dejavnosti, pri čemer gre pogosto za aktivnosti posameznikov ali članov organiziranih kriminalnih združb, ki svoje storitve oglašujejo na različnih slovenskih spletnih mestih. Poleg tega so bili zaznani tudi primeri sumljivega novačenja in zaposlovanja delovne sile, ki so kazali na povezavo s trgovino z ljudmi.

Za preprečevanje zlorabe informacijsko-komunikacijskih tehnologij pri izvrševanju navedenih kaznivih dejanj slovenska policija pri prepoznavanju ter odstranjevanju vsebin, ki promovirajo izkoriščanje, tesno sodeluje s ponudniki internetnih storitev (npr. Facebook, Google, TikTok). Prav tako poteka intenzivno sodelovanje z upravljavci domačih spletnih platform, na katerih se izmenjujejo podatki in sprejemajo ukrepi za odstranjevanje spornih vsebin in oglaševalcev.

V slovenskem prostoru je vzpostavljenih več prijavnih točk in storitev, ki omogočajo anonimno prijavo tovrstnih primerov (npr. Safe.si, Spletno oko). Nacionalna zakonodaja pa je v skladu z Direktivo 2011/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta dodatno uredila kaznivost spletnega novačenja oseb za namene trgovine z ljudmi.

16. Katere ukrepe ste sprejeli za ozaveščanje o tveganjih tehnološko podprte trgovine z ljudmi, zlasti za ozaveščanje otrok, staršev, učiteljev, vzgojiteljev in socialnih delavcev? Katere tehnološko podprte pobude obstajajo v vaši državi za širjenje informacij med skupinami/skupnostmi, ki so izpostavljene tveganju trgovine z ljudmi?

MNZ od leta 2021 naprej izvaja sistematično ozaveščanje otrok in mladostnikov o nevarnostih trgovine z ljudmi, njenih pojavnih oblikah ter o ustreznem ukrepanju in samozaščitnem vedenju v osnovnih in srednjih šolah po vsej Sloveniji. Ker otroci in mladostniki zaradi sodobnega načina življenja veliko časa preživijo na spletu, ki ga storilci vse bolj pogosto uporabljajo za novačenje in izkoriščanje žrtev, mladostnike v okviru delavnic zato opozarjamo tudi na nevarnosti, ki prežijo na spletu in jih naučimo, kako se jim izogniti. Teh delavnic se udeležujejo tudi pedagoški in socialni delavci s posameznih šol. V letu 2023 bilo izvedenih 280 delavnic, in sicer 146 v osnovnih in 134 v srednjih šolah, udeležilo pa se jih je 5267 učencev in 304 pedagoških delavci. V letu 2024 bilo izvedenih 155 delavnic, in sicer 69 v osnovnih in 86 v srednjih šolah, udeležilo pa se jih je 3.237 učencev ter 181 pedagoških delavcev. Na željo posameznih šol je bilo izvedenih tudi nekaj delavnic za starše.

Za ozaveščanje splošne javnosti in ranljivih skupin je na spletni strani Vlade RS je na voljo širok nabor informacij o kaznivem dejanju trgovine z ljudmi v slovenskem in angleškem jeziku.

Glej tudi odgovore pod točko 2.b. in 6.a.

17. Kako sodelujete z IKT-podjetji in ponudniki internetnih storitev, vključno z gostitelji vsebin in družbenimi mediji, pri preprečevanju trgovine z ljudmi?

Slovenska kriminalistična policija sodeluje z internetnimi ponudniki v skladu z nacionalno zakonodajo, ki vse deležnike zavezuje k sodelovanju, v primeru socialnih omrežij in komunikacijskih kanalov v tujini pa tudi preko mednarodnih mehanizmov (kanali Europol, Interpol). Sodelovanje je ključnega pomena za odstranjevanje oglasov, identifikacijo uporabnikov in pridobivanje digitalnih dokazov.

18. Kako izkušnje žrtev in ogroženih posameznikov vplivajo na politike in prakse, namenjene preprečevanju trgovine z ljudmi?

Osebe z izkušnjo trgovine z ljudmi imajo lahko ključno vlogo pri vzpostavljanju učinkovitih ukrepov za preprečevanje tega kaznivenga dejanja, prepoznavanje ter pomoč žrtvam pri njihovem socialnem in ekonomskem okrevanju. V Sloveniji se izkušnje žrtev prenašajo v politike in prakse preprečevanja trgovine z ljudmi predvsem preko nevladnih in humanitarnih organizacij, ki so z žrtvami v neposrednem stiku in imajo zato dostop do ključnih informacij o njihovih potrebah.

Republika Slovenija si bo v skladu z Akcijskim načrtom za obdobje 2025 in 2026 prizadevala za še večjo vključitev žrtev v vrednotenje obstoječega sistema in sooblikovanje politik na tem področju. V ta namen bo v drugi polovici leta 2026 organiziran strokovni posvet o vključevanju oseb (žrtev) z izkušnjo trgovanja v oblikovanje politik s ciljem sprejetja ustreznih ukrepov.

II. IDENTIFIKACIJA ŽRTEV IN ZAŠČITA NJIHOVIH PRAVIC (členi 10, 11, 12, 14 in 16)

19. Ali so bile med prepoznanimi žrtvami trgovine z ljudmi tudi osebe, ki so bile izkoriščane zaradi svoje spolne usmerjenosti in/ali spolne identitete (LGBTI+: lezbijke, geji, biseksualne, transspolne ali interpolne osebe), zlasti najstniki in mladi odrasli? Če da, ali je katera od njih prijavila neprimerno ravnanje policije?

Slovenska policija je v preteklosti že obravnavala nekaj primerov žrtev, ki so bile izkoriščane na podlagi spolne usmerjenosti ali spolne identitete. Zadnji primer transspolne žrtve je slovenska policija obravnavala v lanskem letu. Pri tem poudarjamo, da se policija aktivno vključuje v področje enakosti spolov in spoštovanja njihovih pravic in je zavezana k spoštovanju človekovih pravic, prepovedi diskriminacije zaradi spola, spolne usmerjenosti, spolne identitete in drugih osebnih okoliščin. V zvezi s tem potekajo tudi redna izobraževanja policistov in kampanje na ravni celotne države.

20. Katere konkretne ukrepe ste sprejeli, da bi zagotovili, da so žrtve trgovine z ljudmi, ki so delavci migranti, vključno s tistimi z neurejenim statusom, prepoznane kot žrtve trgovine z ljudmi in imajo dostop do pravic, ki jih zagotavlja Konvencija? Ali sodelujete s specializiranimi nevladnimi organizacijami, sindikati in delodajalci, da bi izboljšali prepoznavanje in zaščito potencialnih žrtev v teh ogroženih skupinah?

Na področju prepoznavanja žrtev delovnega izkoriščanja Policija in IRSD redno sodelujeta z nevladnimi organizacijami in Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije v skupnih akcijah EMPACT, v okviru katerih poteka informiranje oseb, ki delajo v tveganih gospodarskih sektorjih, o trgovini z ljudmi in o pravicah, ki pripadajo žrtvam trgovanja.

Tudi v postopku identifikacije žrtve Policija vedno sodeluje z nevladnimi in humanitarnimi organizacijami, ki izvajajo programe pomoči žrtvam trgovine z ljudmi. V skladu s **Priročnikom o identifikaciji, pomoči in zaščiti žrtev trgovine z ljudmi** (v nadaljevanju: Priročnik)⁵ policija vse žrtve oziroma domnevne žrtve trgovine z ljudmi seznani s pravico do pomoči in podpore, pravico do varne namestitve med okrevanjem in razmislekom ter pravico do sodelovanja v kazenskem postopku. Žrtve ob tem prejmejo tudi informativno gradivo v jeziku, ki ga razumejo.

Inšpektorji IRSD z namenom lažje prepoznavanja potencialnih žrtev trgovine z ljudmi in nadaljnjega postopanja pri svojem delu uporabljajo **Smernice za inšpektorje za delo – prepoznavanje žrtev trgovine**, ki so bile sprejete leta 2022. Določena je bila tudi kontaktna oseba, na katero se inšpektorji obrnejo v primeru prepoznavanja indikatorjev trgovine z ljudmi.

⁵ Dostopno na: <https://www.gov.si/assets/vladne-sluzbe/UKOM/Boj-proti-trgovini-z-ljudmi/Dokumenti/Prirocnik-o-identifikaciji-pomoci-in-zasciti-zrtev-trgovine-z-ljudmi.pdf>

V letu 2024 je IRSD ustanovil **Sektor za prednostno odzivanje**, ki je začel delovati s 1. 10. 2024. V njem so zbrani inšpektorji za delovna razmerja in inšpektorji za varnost in zdravje pri delu. Prednostna naloga sektorja na delovnopravnem področju je predvsem opravljanje inšpekcijskih nadzorov, kadar se zaznajo kršitve pravic večjega števila delavcev, ko gre za varovanje javnega interesa, ki je bolj prizadet po merilih teže kršitve za prizadete oziroma varovane vrednote in po obsegu kršitev in ko je potrebna takojšnja odzivnost, ko gre za kršitve pri zaposlovanju tujcev in zagotavljanju dela delavcev uporabniku v nasprotju s predpisi, predvsem šibkejših kategorij delavcev, ko se zaznajo večkratne oz. ponavljajoče kršitve, ki utemeljeno kažejo na nezakonito poslovanje zavezancev in drugo. Na področju varnosti in zdravja pri delu, pa predvsem na področju preprečevanja nastanka neposredne nevarnosti za življenje delavcev in nevarnosti nezgod pri delu ter izboljševanju delovnih pogojev. Sektor ima pomembno vlogo tudi na področju zaznavanja delovnega izkoriščanja.

Trenutno je v pripravi posodobitev Priročnika, v okviru katerega so predvidene tudi spremembe sistema identifikacije žrtev trgovine z ljudmi, ki trenutno temelji na formalni identifikaciji žrtve s strani Policije, tako da bo omogočal tudi preliminarno identifikacijo potencialnih žrtev, s čimer bo žrtvam zagotovljen hitrejši dostop do zaščite in individualne podpore.

21. Kateri ukrepi so vzpostavljeni za spodbujanje žrtev trgovine z ljudmi, da svoj položaj prijavijo oblastem in/ali organizacijam civilne družbe?

Na spletni strani Vlade RS je na voljo širok nabor informacij o kaznivem dejanju trgovine z ljudmi v slovenskem⁶ in angleškem jeziku⁷. Na spletni strani je možna tudi anonimna prijava, navedeni pa so tudi ostali kontakti, na katere se lahko posameznik obrne v primeru zaznave tega kaznivega dejanja. Poleg Policije so navedeni tudi kontaktni podatki nevladnih in humanitarnih organizacij, ki delujejo na področju pomoči žrtvam trgovanja v Sloveniji.

22. Katere konkretne ukrepe ste sprejeli v vaši državi za odkrivanje/prepoznavanje morebitnih žrtev trgovine z ljudmi na mejah in njihovo napotitev po pomoč? Katere ukrepe ste sprejeli v vaši državi za prepoznavanje žrtev trgovine z ljudmi med obravnavo prošenj za azil in pred vrnitvijo oseb, katerih prošnje so bile zavrnjene?

Ob rednem preverjanju potnikov pri prehajanju meje policija izvaja tudi ciljno usmerjene kontrole in po potrebi tudi poglobljene razgovore. Če obstajajo utemeljeni razlogi, da je oseba žrtev trgovine z ljudmi, mejni policist nemudoma obvesti specializirano enoto kriminalistične policije, da se vključi v postopek. Prav tako obvesti nevladno organizacijo, ki zagotavlja pomoč žrtvam trgovanja in po potrebi socialne službe, da se potencialni žrtvi zagotovi nastanitev, tolmačenje ter zdravstvena in pravna pomoč.

Tudi uradne osebe MNZ, ki obravnavajo prošnje za mednarodno zaščito, so seznanjene z indikatorji trgovine z ljudmi. V primeru indicov, da bi lahko šlo za trgovino z ljudmi, prosilec za mednarodno zaščito postavi dodatna vprašanja, na podlagi katerih se odločijo, ali je potrebno na sum trgovine z ljudmi opozoriti pristojne institucije. V primeru suma na trgovino z ljudmi je o tem vedno obveščena policija, potrditev suma pa je pomembna tudi za odločitev v postopku mednarodne zaščite. Vse uradne osebe, ki sodelujejo v postopku pridobitve mednarodne zaščite, se redno izobražujejo na temo trgovine z ljudmi. Nazadnje je bilo usposabljanje izvedeno maja 2024 preko spletnega izobraževanja Agencije EU za azil (EUAA), zajemalo pa je (osvežitvene) informacije o indikatorjih, ukrepih in pasteh trgovine z ljudmi ter ukrepanje v primeru suma na trgovino z ljudmi.

Prav tako so za prepoznavo kazalnikov trgovine z ljudmi med prosilci za mednarodno zaščito ustrezno usposobljeni zaposleni v Azilnem domu. Posebna pozornost je namenjena mladoletnikom brez spremstva, ženskam in migrantom delavcem.

23. Katere ukrepe ste sprejeli v vaši državi za prepoznavanje žrtev trgovine z ljudmi v centrih za pridržanje tujcev in zaporih?

V Centru za tujce potekajo redna usposabljanja s področja trgovine z ljudmi, zato so vsi zaposleni seznanjeni s kazalniki trgovine z ljudmi, na podlagi katerih znajo prepoznavati potencialne žrtve. Posebnih usposabljanj s poročja trgovine z ljudmi za zaposlene v zaporih zaenkrat ne izvajamo.

⁶ <https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/boj-proti-trgovini-z-ljudmi/>

⁷ <https://www.gov.si/en/registries/projects/combating-trafficking-in-human-beings/#:~:text=In%20Slovenia%2C%20assistance%20to%20the,programmes%20for%20victims%20of%20trafficking.>

24. Katere storitve so na voljo v vaši državi za zagotavljanje posebne pomoči posebej ranljivim žrtvam, kot so:

- a. invalidi;**
- b. osebe LGBTI+;**
- c. žrtve z otroki;**
- d. žrtve s hudimi duševnimi in telesnimi travmami;**
- e. brezdomci;**
- f. drugo.**

V okviru programov pomoči žrtvam trgovanja, ki jih financira država, izvajalci načeloma lahko nastanijo in ponudijo pomoč vsem navedenim kategorijam ranljivih oseb. Po potrebi se lahko uredi in financira tudi bivanje v alternativni namestitvi. Kar se tiče žrtev s hudimi duševnimi in telesnimi travmami se običajno išče rešitev znotraj specializiranih ustanov. V Sloveniji sicer obstajata dve zavetišči, ki ponujata specializirano pomoč – eno je namenjeno ženskam z odvisnostmi, drugo pa osebam s telesnimi motnjami.

Glej tudi odgovore pod točko 5.

25. Kako podpirate (re)integracijo žrtev trgovine z ljudmi? Kateri postopki so vzpostavljeni v vaši državi za zagotavljanje pomoči žrtvam trgovine z ljudmi, ki so bile izkoriščane v tujini, po njihovi vrnitvi?

Republika Slovenija se zaveda pomena ponovne vključitve žrtev trgovanja v družbo in zagotavljanja možnosti za samostojno življenje brez nasilja, izkoriščanja in kršenja človekovih pravic. Že v programu krizne nastanitve se za vsako žrtev izdela osebni načrt pomoči z namenom njene resocializacije in revitalizacije. Še bolj intenzivno se ukrepi socializacije in revitalizacije izvajajo kasneje v okviru oskrbe v varnem prostoru, kjer potekajo različne aktivnosti v smislu izobraževanj, usposabljanj, širjenja socialne mreže, pridobitve poklica ter iskanja možnosti zaposlitve.

MNZ že od leta 2019 dalje financira projekt Reintegracija žrtev trgovine z ljudmi, za katerega je pridobilo tudi evropska sredstva v okviru EU Sklada za notranjo varnost. Od oktobra 2024 dalje se tako izvaja program »Nadaljevanje zaščite žrtev trgovine z ljudmi ter programa njihove reintegracije v Republiki Sloveniji za obdobje 2024–2027« v višini 150.000 evrov, ki ga na podlagi javnega razpisa izvaja Društvo Ključ. Projekt je namenjen državljanom Republike Slovenije, ki so bili kot žrtve trgovine z ljudmi obravnavani v tujini, ter tudi državljanom držav Evropske unije in državljanom tretjih držav, ki so bili v predkazenskem ali kazenskem postopku obravnavani kot žrtve trgovine z ljudmi v Republiki Sloveniji in zakonito prebivajo v Republiki Sloveniji. V letu 2022 je bilo v program vključenih 8, v letu 2023 10, v letu 2024 pa 9 oseb. Nudena jim je bila vsa potrebna psihosocialna podpora, namestitev v podporno stanovanje, pomoč in podpora pri urejanju dokumentov, učenju, iskanju varne zaposlitve, spremstva na institucije ter vključitev v individualne in skupinske svetovalne aktivnosti.

Identifikacija, pomoč in zaščita žrtev trgovanja potekajo v skladu z nacionalnim napotitvenim mehanizmom kot ga določa Priročnik.

26. Če zakonodaja vaše države predvideva možnost izdaje dovoljenja za prebivanje zaradi osebnih okoliščin žrtve, kako se to tolmači v praksi? Navedite primere.

30. marca 2021 je Državni zbor Republike Slovenije sprejel Zakon o spremembah in dopolnitvah ZTuj-2. Z dopolnitvijo prvega odstavka 50. člena se je uvedel nov razlog, na podlagi katerega lahko policija žrtvi trgovine z ljudmi (in žrtvi družinskega nasilja) dovoli zadrževanje za čas 90 dni, in sicer zaradi obstoja osebnih okoliščin, ki utemeljujejo prebivanje žrtve v Republiki Sloveniji. Dodatno lahko na podlagi obstoja razloga osebnih okoliščin, ki utemeljujejo prebivanje žrtve v Republiki Sloveniji, žrtev trgovine z ljudmi (in žrtev družinskega nasilja) pridobita tudi dovoljenje za začasno prebivanje. Dovoljenje, izdano za primer obstoja osebnih okoliščin, se bo upravičencu izdalo za čas trajanja teh okoliščin, vendar ne dlje kot za eno leto, z možnostjo podaljšanja do enega leta.

V praksi takšnega primera pristojni organi zaenkrat še niso obravnavali, pogoj osebnih okoliščin pa si razlagamo v smislu varnostnih razlogov (tveganje povračilnih ukrepov, ogroženost žrtve ali maščevanje s strani storilcev), zdravstvenih razlogov, družinskih okoliščin in podobno.

27. Kateri ukrepi so bili vzpostavljeni, da se zagotovi, da identiteta ali podatki, ki omogočajo identifikacijo otroka, ki je žrtev trgovine z ljudmi, niso javno objavljeni?

V Republiki Sloveniji zakonodaja zagotavlja, da identiteta otrok žrtev trgovine z ljudmi ostane zaupna. Zakon o kazenskem postopku (v nadaljevanju: ZKP) določa prepoved razkritja podatkov, ki bi lahko omogočili prepoznavo otroka, ki je žrtev kaznivega dejanja (295. člen in četrti odstavek 250.a člena), obravnava za javnost pa je zaprta, kadar so udeleženi mladoletniki. Poleg tega KZ-1 določa kaznivost razkritja osebnih podatkov otrok žrtev (tretji odstavek 143. člena), Zakon o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 163/22 in 40/25 – ZInfV-1) pa prepoveduje obdelavo in javno razkritje (kar je tudi obdelava) osebnih podatkov kogarkoli – kar vključuje tudi otroke - brez ustrezne pravne podlage (zlasti drugi odstavek 6. člena).

28. Kateri ukrepi so sprejeti za spodbujanje medijev k zaščiti zasebnega življenja in identitete žrtev?

Mediji v Sloveniji so zavezani k zaščiti zasebnosti žrtev v okviru veljavne in ustaljene sistemske zakonodaje (Obligacijski zakonik, KZ-1, ZKP,...). Poleg tega Zakon o medijih iz leta 2025 (Uradni list RS, št. 69/25 – ZMed-1) v 52. členu zaenkrat vsebuje posebne zaščitne določbe glede otrok, ki so najbolj ranljiva skupina potencialnih žrtev trgovine z ljudmi.

»52. člen
(zaščita otrok)

(1) Otrokom oziroma mladoletnikom sta po tem zakonu zagotovljena posebno varstvo in skrb. Koristi otrok imajo prednost pred vsemi drugimi pravicami in presojami po tem zakonu.

(2) V medijih je prepovedano prizadeti telesni, duševni ali moralni razvoj otrok. Programske vsebine, ki bi lahko resno škodovala njihovem telesnemu, duševnemu ali moralnemu razvoju (na primer zlasti pornografija in neupravičeno nasilje), so lahko v medijih ponujene le tako, da otroci do njih v normalnih razmerah ne morejo dostopati (na primer z ustreznim tehničnim sredstvom ali tehnično zaščito).

(3) Otroci ne smejo biti v medijih izpostavljeni samovoljnemu ali nezakonitemu vmešavanju v njihovo zasebno življenje, družino ali dom ter nezakonitim napadom zoper njihovo čast in ugled. Pri zbiranju informacij, poročanju in objavi fotografij ter prenašanju izjav o otrocih morajo novinarji pokazati posebno obzirnost in pri tem v nobenem primeru ne smejo škodovati otrokovim koristim.«

Poleg tega Kodeks novinarjev Slovenije v 22. členu narekuje, da novinar v prispevkih o spolnih zlorabah in družinskih tragedijah ne sme razkriti identitete žrtev in njihovih svojcev, identitete storilcev pa ne sme razkriti, kadar bi s tem razkril identiteto žrtev. Enako velja za prispevke o drugih kaznivih dejanjih, če so vanje vpleteni mladoletniki. Identiteto lahko razkrije le s soglasjem polnoletne žrtve.

29. Ali ste imeli primere, da so diplomatska gospodinjstva (diplomatov vaše države v tujini in tujih diplomatov v vaši državi) zaposlovala gospodinjsko osebje v pogojih, ki bi lahko pomenili prisilno delo ali trgovino z ljudmi? Če da, kako je bilo naslovljeno vprašanje diplomatske imunitete? Kako so bile žrtve prepoznane, jim je bila zagotovljena pomoč in zaščita?

V obdobju poročanja tovrstnih primerov nismo beležili, je pa v preteklosti slovenska policija zaznala nekaj primerov na diplomatskih tujih predstavništvih v Sloveniji, kjer so izkoriščali osebe, zaposlene na predstavništvu kot gospodinjske pomočnice. Ker imajo diplomati v Sloveniji na podlagi Dunajske konvencije o diplomatskih odnosih imuniteto pred kazenskim pregonom, se je v teh primerih nudilo le podpora žrtvam.

30. Kateri konkretni ukrepi so bili sprejeti v vaši državi za prepoznavanje žrtev trgovine z ljudmi med osebami, ki so jih novačile in izkoriščale teroristične/oborožene skupine?

V Sloveniji do sedaj nismo zaznali primerov, kjer bi bili posamezniki rekrutirani ali izkoriščani s strani terorističnih oziroma oboroženih skupin, zato posebnih ukrepov na tem področju Republika Slovenija ni sprejela.

31. Ali v pravnem okviru vaše države obstajajo zahteve za odkrivanje in odstranjevanje internetnih vsebin, povezanih s trgovino z ljudmi, in kakšne so sankcije za neizpolnjevanje teh zahtev? Ali obstaja kodeks ravnanja za ponudnike? Če se v tem procesu odkrije oseba, za katero se domneva, da je žrtev trgovine z ljudmi, kako se ta oseba napoti po pomoč?

Državni zbor RS je 26. marca 2024 sprejel Zakon o izvajanju Uredbe (EU) 2022/2065 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. oktobra 2022 o enotnem trgu digitalnih storitev (Uradni list RS, št. 30/24 in 95/24 –

ZIUETDS). Za nadzor nad določbami uredbe je pretežno pristojna Agencija za komunikacijska omrežja in storitve RS (v nadaljevanju: AKOS), ki je hkrati tudi koordinator digitalnih storitev. V delu, kjer se nadzor nad izvajanjem akta nanaša tudi na varstvo osebnih podatkov, se agencija posvetuje z Infomacijskim pooblaščencom.

8. člen ZIUETDS določa, da v primeru, da AKOS ali Informacijski pooblaščenec (v nadaljnjem besedilu: nadzorni organ) izve za okoliščine, iz katerih izhaja verjetnost kršitve določb Uredbe 2022/2065/EU, ponudnika posredniških storitev o tem pisno obvesti in mu da možnost, da se o zadevi izreče v razumnem roku. Nadzorni organ lahko po prejemu odgovora ali po poteku roka za odgovor zahteva prenehanje kršitve takoj ali v razumnem roku ter hkrati sprejme ustrezne in sorazmerne ukrepe za zagotovitev odprave nepravilnosti.

Če ima nadzorni organ dokaze o kršitvi, ki pomeni nevarnost resne škode za prejemnike storitev, lahko sprejme nujne začasne ukrepe za odpravo tega stanja. V tem primeru ima ponudnik posredniških storitev možnost, da se o zadevi izreče in predlaga rešitev šele po sprejetju nujnih začasnih ukrepov.

Nadzorni organ lahko od ponudnika posredniških storitev s posebnim sklepom zahteva spoštovanje odločbe iz 8. člena zakona oziroma njegovo sodelovanje v postopku nadzora skladno z določbami zakona, ki ureja inšpekcijski nadzor. V sklepu določi primeren rok za spoštovanje navedene odločbe oziroma za sodelovanje v postopku nadzora skladno z določbami zakona, ki ureja inšpekcijski nadzor, ter ponudnika posredniških storitev opozori o zagrojeni denarni kazni. Če ponudnik posredniških storitev ne ravna v skladu s sklepom, lahko nadzorni organ izda sklep, s katerim mu naloži denarno kazen do 50.000 EUR.

Hkrati z izdajo sklepa iz prejšnjega odstavka nadzorni organ določi nov rok za prenehanje kršitve. Zoper ponudnika posredniških storitev, ki še naprej ravna v nasprotju z odločbo in ne sodeluje v postopku nadzora, nadzorni organ ponovno naloži denarno kazen, vse dokler seštevek denarnih kazni iz posameznih sklepov ne doseže pet odstotkov povprečnega svetovnega dnevnega prometa ali prihodkov v predhodnem poslovnem letu na dan, izračunano od dneva, določenega s sklepom.

Če pa so izčrpane postopkovne možnosti za odstranjevanje nezakonitih vsebin po Uredbi 2022/2065/EU in drug zakon ne določa drugače, odloča o odstranitvi nezakonitih vsebin izključno krajevno pristojno okrožno sodišče, namreč Okrožno sodišče v Novi Gorici (17. člen ZIUETDS).

Ukrepi pri zaznavi internetnih vsebin, povezanih s trgovino z ljudmi, se izvajajo v sodelovanju s spletnimi ponudniki in v skladu z nacionalnim napotitvenim mehanizmom kot ga določa Priročnik.

III. PREISKAVA, PREGON, SANKCIJE IN UKREPI (Členi 4, 18, 19, 23, 24, 27, 28 in 30)

32. Ali je zloraba ranljivosti del kaznivega dejanja trgovine z ljudmi v zakonodaji vaše države? Kako sta pojma »ranljivost« in »zloraba ranljivosti« opredeljena v zakonodaji? Ali sta bila predmet sodne razlage? Če da, navedite ustrezno sodno prakso.

Zloraba ranljivega položaja« je pojem, ki formalno ni uveden v slovensko zakonodajo, temveč se uporablja ustrezen pojasnilni pojem (in znak kaznivega dejanja) »zloraba podrejenega ali odvisnega položaja«, ki predstavlja kvalifikatorno okoliščino kaznivega dejanja trgovine z ljudmi, urejeno v drugem odstavku 113. člena KZ-1.

Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani bo v okviru projekta, ki se izvaja na podlagi javnega razpisa za izbiro raziskovalnih projektov v okviru Ciljnega raziskovalnega programa, ki jih sofinancirata Javna agencija za znanstveno raziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS) in MNZ, predvidoma do konca 2025 pripravil analizo pravnomočno zaključenih zadev, ki se nanašajo na trgovino z ljudmi, v obdobju od 2014 do 2023. Analiza bo omogočila boljše razumevanje, kako slovenska državna tožilstva in sodišča obravnavajo te primere in kakšne sankcije izrekajo storilcem. Raziskava se bo osredotočila tudi na normativno analizo zakonskih določb, predvsem 113. člena KZ-1, ki opredeljuje kaznivo dejanje trgovine z ljudmi. Na podlagi raziskave se bodo v nadaljevanju pripravila konkretna priporočila za morebitne zakonodajne spremembe in izboljšanje pravosodnih postopkov.

33. Ali se posebna ranljivost žrtve šteje za oteževalno okoliščino pri izreku kazni storilcu?

Glej odgovor pod točko 32.

34. Glede na nacionalno sodno prakso, katere oblike ranljivosti storilci v primerih trgovine z ljudmi najpogosteje izkoriščajo? Navedite konkretne primere, ki kažejo, kako se pojem »izkoriščanje ranljivosti« uporablja v praksi. Kakšni so izzivi pri njegovi uporabi? Ali zadostuje dokazati obstoj ranljivosti žrtve ali je treba dokazati tudi, da je obtoženec vedel ali bi moral vedeti za ranljivost žrtve in da je na tej podlagi namerno manipuliral z žrtvijo?

Izkoriščanje ranljivosti žrtev se v sodni praksi kaže zlasti v okviru zlorabe podrejenega ali odvisnega položaja žrtve s strani storilca kaznivega dejanja, za kar je po slovenski zakonodaji v okviru drugega odstavka 113. člena KZ-1 zagrožena višja kazen.

Pri pregonu se velikokrat pojavijo težave, ker v Republiki Sloveniji temeljna oblika kaznivega dejanja trgovine z ljudmi po prvem odstavku 113. člena KZ-1 ne določa zlorabe ranljivosti (oziroma zlorabe podrejenega ali odvisnega položaja) kot zakonskega znaka temeljne oblike kaznivega dejanja. Tako je temeljno obliko kaznivega dejanja mogoče izvršiti tudi brez zlorabe ranljivosti (ali katerekoli drugega sredstva kot so na primer sila, grožnja, preslepitev, ugrabitev itd.). Zadostuje že, da je izkazano razpolaganje z žrtvijo kaznivega dejanja.

Glede na opredelitev kvalificiranega kaznivega dejanja trgovine z ljudmi po drugem v zvezi s prvim odstavkom 113. člena KZ-1 sama oblika ranljivosti ni pomembna, bistveno je, da je bil med žrtvijo in storilcem vzpostavljen podrejen oziroma odvisen položaj. Vendar pa bi lahko pojma »zloraba ranljivega položaja« in »zloraba podrejenega ali odvisnega položaja« predstavljala določen sinonim, saj bi v praksi težko našli primere, kjer je podrejen ali odvisen položaj lahko vzpostavljen brez izkoriščanja določene ranljivosti žrtve.

Zaradi navedene razlike oziroma izvetja sredstev iz temeljne oblike kaznivega dejanja v KZ-1 na prvi pogled izgleda, da je v Republiki Sloveniji veliko lažje preganjati kaznivo dejanje trgovine z ljudmi, saj za temeljno obliko kaznivega dejanja ni treba dokazovati sredstev, ki so omogočila razpolaganje z žrtvijo. Vendar pa je zaradi te posebnosti veliko težje opredeliti ali gre pri ravnanju storilcev za temeljno obliko kaznivega dejanja trgovine z ljudmi ali pa za katero drugo kaznivo dejanje (npr. zloraba prostitucije po 175. členu KZ-1, kršitev temeljnih pravic delavcev po 196. členu KZ-1).

V kolikor gre za temeljno obliko kaznivega dejanja trgovine z ljudmi po prvem odstavku 113. člena KZ-1, ni treba dokazovati zlorabe ranljivega položaja, temveč zgolj razpolaganje z žrtvijo. V kolikor pa se storilca preganja zaradi kvalificirane oblike tega kaznivega dejanja, pa je treba dokazati, da se je storilec zavedal zlorabe ranljivega položaja oziroma zlorabe podrejenega ali odvisnega položaja. Navedeno pomeni, da se je storilec moral zavedati, da ima nad žrtvijo določeno moč oziroma da je žrtev v podrejenem ali odvisnem položaju, in je to stanje naklepno izkoristil oziroma zlorabil. Sodišča zahtevajo, da se dokaže zavedanje obdolženca oziroma storilca kaznivega dejanja glede ranljivosti žrtve trgovine z ljudmi ter da je bila žrtev dejansko v podrejenem ali odvisnem položaju, ker je storilec izkoristil njeno ranljivost za izvrševanje kaznivih dejanj.

Oblika ranljivosti, ki se najpogosteje izkorišča, je slab socialno - ekonomski status žrtev, ki predstavlja temelj ranljivosti, na podlagi katerega lahko storilci vzpostavijo in vzdržujejo podrejen in odvisen položaj, ki omogoča razpolaganje z žrtvijo kaznivega dejanja. V slovenski sodni praksi navedeno pomeni, da je storilec kaznivega dejanja izkoristil naslednje osebne okoliščine, ki kažejo na ranljivost žrtve trgovine z ljudmi: revščino oziroma ekonomsko ranljivost, socialno izključenost (npr. nepoznavanje slovenskega jezika in okolja), osebne značilnosti žrtve (npr. odvisnost od mamil) in težave žrtve v izvorni državi ter posledično odvisnost žrtve od storilca v državi izkoriščanja.

35. Ali se v okviru usposabljanja na področju kazenskega pravosodja obravnava pojem »zloraba ranljivosti«? Ali obstajajo kakšna posebna navodila za uporabo tega pojma? Priložite kopije navodil in/ali gradiva za usposabljanje, ki pojasnjujejo, kako naj se ta pojem uporablja v praksi.

Kriminalistična policija največkrat obravnava koncept ranljivosti v okviru svojih specialističnih usposabljanj. Pozornost se posveča predvsem razlikovanju med prostovoljnim in navideznim pristankom, ki je posledica ranljivosti. Posebej se prepoznava ranljivost v postopkih s tujci, ženskami, otroci, mladoletniki brez spremstva, osebami s težavami v duševnem zdravju in invalidnimi osebami.

Trenutno je v pripravi posodobitev Priročnika, ki predstavlja pomembno orodje za usposabljanja strokovnjakov s področja boja proti trgovini z ljudmi. Posodobljen priročnik bo v skladu z mednarodnimi smernicami podrobno naslovil problematiko ranljivosti, dejavnike, ki vplivajo na izpostavljenost posameznikov, da postanejo žrtve trgovine z ljudmi in opredelil ranljive skupine.

36. Kakšne postopke in ukrepe imate v vaši državi za upoštevanje posebnih potreb ranljivih žrtev v različnih fazah kazenskega postopka?

Slovenija ima vzpostavljen večstopenjski sistem zaščite ranljivih žrtev trgovine z ljudmi: od zgodnje ocene ogroženosti in potreb žrtve, posebnih zaslišanj in varoval v sodnem postopku do dolgoročne zaščite (pravna pomoč, dovoljenje za prebivanje, psihosocialna podpora).

Ukrepi za zaščito ranljivih žrtev v Republiki Sloveniji so določeni predvsem v ZKP, med njimi izpostavljamo zaslišanje ranljivih žrtev prek videokonference ali z uporabo tehničnih sredstev, omejevanje števila zaslišanj žrtve, zaslišanje žrtev v prisotnosti strokovnjaka, kot je psiholog ali socialni delavec, izključitev javnosti iz glavne obravnave, kadar je to nujno zaradi zaščite interesov žrtve in zaslišanje brez prisotnosti obdolženca.

Kriminalistična policija v predkazenskem postopku posebno pozornost posveča individualni oceni ogroženosti žrtve, ki se jo zasliši v varnem okolju po potrebi ob prisotnosti tolmača ali prevajalca, lahko pa se zagotovi tudi spremstvo zaupne osebe ali predstavnika nevladne organizacije.

Posebno zaščito uživajo žrtve trgovine z ljudmi, ki so mladoletniki, ukrepe za njihovo zaščito ureja med drugim tudi Zakon o zaščiti otrok v kazenskem postopku in njihovi celostni obravnavi v hiši za otroke (Uradni list RS, št. 54/21, v nadaljevanju: ZZOKPOHO), ki omogoča posebne načine sodelovanja mladoletnih žrtev v kazenskem postopku (npr. zaslišanje s pomočjo strokovnjaka, ločeni prostori za zaslišanje in prepoved osebnega stika z osumljenci, zvočno in slikovno snemanje zaslišanja, nudenje psihosocialne pomoči itd.). Gre za tako imenovani model "Barnahus". Hiša za otroke je prostor, v katerem otrokom, ki so priče ali žrtve hudih kaznivih dejanj, med drugim trgovine z ljudmi, nudijo pomoč in podporo ter z njimi opravijo zaslišanje za potrebe sodnega postopka. Obravnava poteka na enem mestu, v otroku prijaznem in varnem okolju. Poleg zaposlenih strokovnjakov s Hišo za otroke sodelujejo še predstavniki sodstva, tožilstva, policije, centra za socialno delo in zdravstva.

37. Če ste uporabo storitev žrtve trgovine z ljudmi opredelili kot kaznivo dejanje, kako se ta določba uporablja v praksi? Navedite ustrezno sodno prakso.

Uporaba storitev žrtve trgovine z ljudmi je v Sloveniji kazniva pod pogoji iz četrtega odstavka 113. člena KZ-1, ki določa, da »Kdor ve, da je oseba žrtev trgovine z ljudmi, pa uporablja njene storitve, ki so posledica izkoriščanja te osebe, opisanega v prvem in drugem odstavku tega člena, se kaznuje z zaporom do treh let in denarno kaznijo.«

Pregon uporabnika storitev je glede na zakonske znake kaznivega dejanja mogoč le v primeru, da se je zavedal, da izkorišča storitve osebe, ki je žrtev trgovine z ljudmi, torej da je ravnal z naklepom. Takšni primeri sicer v praksi obstajajo, vendar se zaplete pri zbiranju dokazov o naklepu storilca. Do sedaj v posameznih primerih ni bilo mogoče na ravni utemeljenega suma dokazati, da je uporabnik vedel in naklepoma uporabljal storitve žrtve trgovine z ljudmi, zato posledično tudi ni sodne prakse. Koristniki spolnih uslug prostitutk se na primer zavedajo, da gre za prostitucijo oziroma se celo zavedajo, da gre za zlorabo prostitucije (kaznivo dejanje po 175. členu KZ-1), vendar pa se ne zavedajo okoliščin, ki so opisane kot zakonski znaki trgovine z ljudmi.

38. Katera tehnološka orodja in pobude obstajajo v vaši državi za podporo preiskavam in izboljšanje pregona primerov trgovine z ljudmi? Kakšno usposabljanje imate za organe odkrivanja in pregona, tožilce in sodnike o trgovini z ljudmi, ki jo omogoča informacijska in komunikacijska tehnologija?

Slovenska kriminalistična policija uporablja analitična in digitalna orodja za analizo komunikacijskih podatkov ter poseduje digitalno forenziko in orodja za omogočanje finančnih tokov. Prav tako v sodelovanju z drugimi državnimi organi nadzoruje spletne platforme in zaposlitvene portale. Policija na tem področju sodeluje tudi v mednarodnem prostoru (npr. skupni akcijski dnevi EMPACT THB), kjer se izvajajo aktivnosti vezane na podatkovne baze podatkov in orodja pri prepoznavanju izkoriščanja žrtev trgovine z ljudmi v digitalnem svetu.

Po drugi strani državni tožilci za preiskovanje kaznivih dejanj trgovine z ljudmi posebnih aplikacij oziroma orodij nimajo na voljo. Usposabljanja na ravni države večinoma organizira Ministrstvo za notranje zadeve, deloma tudi Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije v okviru tožilskih izobraževalnih dni, tožilci pa se udeležujejo tudi raznih online izobraževanj (npr. spletno usposabljanje HELP v okviru Sveta Evrope). Na določenih usposabljanjih v zvezi s trgovino z ljudmi so predstavljene tudi teme, ki predstavljajo komunikacijsko in informacijsko tehnologijo, ki je uporabljena pri izvrševanju kaznivega dejanja trgovine z ljudmi.

Prav tako se državni tožilci udeležujejo nekaterih mednarodnih izobraževanj. Državni tožilec SDT RS se je med drugim junija 2023 udeležil regionalne delavnice OSCE v Talinu (Regional Workshop to Address Technology-Facilitated Trafficking in Human Beings, 19-21 June 2023, Tallinn, Estonia).

39. Na kakšen način, če sploh, vaša država uporablja določbe Konvencije Sveta Evrope o kibernetiski kriminaliteti (Budimpeštanska konvencija) za boj proti trgovini z ljudmi? Če ne, zakaj ne?

Slovenska policija uporablja določbe Budimpeštanske konvencije pri preiskovanju kaznivih dejanj trgovine z ljudmi, še posebej na področju informacijske tehnologije in spleta ter uporabe komunikacijskih orodij. Na področju kibernetiske kriminalitete so uvedeni enotni standardi kaznivih dejanj in procesna pooblastila, ki zajemajo zaseg, prestrezanje in hrambo podatkov ter vzpostavljeno medsebojno sodelovanje za učinkovitejše odzivanje na tovrstna kazniva dejanja.

Državni tožilci pri reševanju zadev z mednarodnim elementom med drugim uporabljajo tudi Konvencijo Sveta Evrope o kibernetiskem kriminalu, vendar zaenkrat v praksi še ni prišlo do njene uporabe v zvezi s pregonom kaznivih dejanj trgovine z ljudmi. Za pridobivanje digitalnih dokazov iz drugih držav oziroma neposredno od ponudnikov spletnih storitev so bile namreč uporabljene druge pravne podlage (npr. evropski preiskovalni nalog (EIO) v primeru držav članic EU, zaprosila za mednarodno pravno pomoč (MLA) na podlagi Konvencije Sveta Evrope o pravni pomoči v kazenskih zadevah itd.). Vsekakor pa se državni tožilci SDT zavedajo, da je na podlagi Budimpeške konvencije mogoče pridobivati digitalne dokaze iz tujine in da 26. člen predmetne konvencije omogoča tudi spontano izmenjavo podatkov.

2. DEL – DODATNA VPRAŠANJA ZA POSAMEZNE DRŽAVE

40. Prosimo, da posredujete informacije o ukrepih, ki ste jih sprejeli v vaši državi v zvezi z naslednjimi priporočili iz prejšnjih poročil GRETA:

a. zagotoviti žrtvam trgovine z ljudmi dostop do pravne pomoči in brezplačne pravne pomoči;

Glede na določbe Zakona o brezplačni pravni pomoči (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 23/08, 15/14 – odl. US in 19/15), zlasti 31.a člena navedenega zakona, ki široko določa uporabo zakona tudi za tujce, osebe brez državljanstva ipd. – je navedeni zakon uporabljen tudi za njih.

b. olajšati in zagotoviti učinkovit dostop do odškodnine za žrtve trgovine z ljudmi;

Leta 2023 je bil spremenjen Zakon o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj (spremembe v: Uradni list RS, št. 67/23, v nadaljevanju: ZOZKD), ki je glede državne odškodninske sheme (za nasilna kazniva dejanja) ukinil bistveno in škodljivo pomanjkljivost navedenega zakona, namreč formalni pogoj državljanstva Republike Slovenije ali državljanstva druge države članice Evropske unije za vložitev zahtevka za odškodnino. Navedeni pogoj je bil škodljiv za pridobivanje odškodnin za žrtve kaznivih dejanj s področja trgovine z ljudmi, ki so pretežno državljani tretjih držav. Po ukinitvi tega pogoja so tudi državljani tretjih držav postali upravičenci do odškodnine iz državne odškodninske sheme po ZOZKD, torej lahko vložijo zahtevke za odškodnino.

Stanje na dan 8. 10. 2025 v Republiki Sloveniji kaže, da žal niti ena žrtev trgovine z ljudmi ni vložila zahtevka za odškodnino s področja kaznivih dejanj trgovine z ljudmi. Republika Slovenija je to poskusila doseči preko dodatnih proaktivnih delovanj in preko spodbujanja nevladnih organizacij, da naj žrtve trgovine z ljudmi o pravici do odškodnine iz državne odškodninske sheme o tem posebej obveščajo in spodbujajo k vložitvi zahtevkov. Hkrati se na dodaten posreden način spodbuja tudi pristojne službe za podporo oškodovancem na okrožnih sodiščih, da naj tudi oni žrtve obveščajo in spodbujajo k vložitvi zahtevkov. S temi dejavnostmi bo Republika Slovenija nadaljevala.

c. zagotoviti spoštovanje načela nekaznovanja žrtv trgovine z ljudmi za njihovo sodelovanje pri nezakonitih dejavnostih, če so bile k temu prisiljene, s sprejetjem posebne pravne določbe in/ali pripravo smernic za policiste in tožilce glede določbe o nekaznovanju;

Republika Slovenija še vedno meni, da zadošča splošni 23. člen KZ-1 glede instituta prisiljenja ("Dejanje, ki je bilo storjeno pod vplivom sile, ki se ji storilec ni mogel upreti, ni kaznivo dejanje."). Pri tem poudarjamo tudi, da v praksi ni prišlo do kaznovanja žrtv trgovine z ljudmi zaradi morebitnega očitka sodelovanja pri kaznivih dejanjih trgovine z ljudmi, kar kaže na to, da je pravni red oziroma pravosodni sistem Republike Slovenije na to vprašanje ustrezno reagiral.

Kljub temu bo navedeno priporočilo Republika Slovenija upoštevala, tako da bo temu vprašanju namenila posebno poglavje v okviru posodobitve Priročnika, ki je predvideno do konca letošnjega leta. Hkrati bo vprašanje sistemsko proučila pri naslednjih novelah KZ-1.

d. razširiti uporabo postopkovnih zaščitnih ukrepov, ki so trenutno namenjeni otrokom, mlajšim od 15 let, na vse otroke, ki so žrtve in priče trgovine z ljudmi, do 18. leta starosti;

Republika Slovenija bo priporočilo proučila pri spremembah kazensko procesne ali povezane zakonodaje.

e. okrepiti prizadevanja za preprečevanje in boj proti trgovini z ljudmi za namene izkoriščanja delovne sile;

V Republiki Sloveniji je prisilno delo slabše prepoznana oblika trgovine z ljudmi, saj je ob zaznani obliki delovnega izkoriščanja po veljavni zakonodaji treba prepoznati in dokazati tudi zakonski znak prisilnega dela, kar v praksi povzroča težave. Posledično se preiskave suma trgovine z ljudmi z delovnim izkoriščanjem v praksi pogosto prekvalificirajo v druga uradno pregonljiva kazniva dejanja, zlasti v kršitev temeljnih pravic delavcev po 196. členu KZ-1.

MNZ je zato v letu 2023 pripravil analizo zakonodaje držav članic EU glede pojmovanja prisilnega dela in delovnega izkoriščanja v povezavi s kaznivim dejanjem trgovine z ljudmi. Iz analize izhaja, da je večina držav članic EU v nacionalni zakonodaji definicijo trgovine z ljudmi razširila tako, da poleg prisilnega dela vključuje tudi druge oblike izkoriščanja delovne sile. Glede na navedeno je nacionalna koordinatorica za boj proti trgovini z ljudmi 23. oktobra 2023 podala pobudo na Ministrstvo za pravosodje za spremembo 113. člena KZ-1 tako, da bodo določbe bolje ustrezale izzivom današnjega časa in da bodo primerljive s tistimi državami, ki so pri odkrivanju, preiskovanju in pregonu teh kaznivih dejanj uspešnejše kot Slovenija. Dodatna podlaga za morebitne spremembe zakonodaje bo raziskava, ki jo pripravlja Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani in se bo osredotočila tudi na normativno analizo zakonskih določb, predvsem 113. člena KZ-1 (več informacij v točki 32).

Zaradi povečanja migracijskih tokov in pomanjkanja delovne sile vedno večji delež zaposlenih predstavljajo tuji delavci, predvsem državljani oddaljenih tretjih držav, kot so Indija, Bangladeš, Nepal, Filipini, Egipt, Pakistan in Uzbekistan. Ti delavci so lahko zaposleni pri slovenskih delodajalcih ali pri delodajalcih iz drugih držav EU, ki jih napotujejo na delo v Republiko Slovenijo. So izredno ranljiva skupina zaradi kulturnih in jezikovnih razlik, oddaljenosti od njihovih matičnih držav, omejenega poznavanja slovenskega pravnega sistema in svojih pravic. Glede na to je IRSD s Programskimi usmeritvami v letu 2025 posebno pozornost namenil spoštovanju pravic delavcev tujcev iz tretjih držav, nadzoru nad opravljanjem čezmejnih storitev ter institutu zagotavljanja dela delavcu drugemu uporabniku ter s tem preprečevanju nezakonitega posojanja delavcev. IRSD zato opravlja sistemske in druge vrste nadzorov, kjer preverja spoštovanje predpisov iz teh področij.

V skladu z akcijskimi načrti za boj proti trgovini z ljudmi so potekala vsakoletna izobraževanja in usposabljanja zaposlenih IRSD in Finančne uprave RS (v nadaljevanju: FURS), tako v Sloveniji kot v tujini. Na podlagi povabila posebne predstavnice OVSE in koordinatorke za boj proti trgovini z ljudmi so se inšpektorji IRSD udeležili tudi delavnice na temo Krepitev zmogljivosti inšpektorjev za delo pri prepoznavanju in napotitvi žrtev trgovine z ljudmi zaradi humanitarne krize, ki je potekala 4. in 5. junija 2025 na Dunaju v Avstriji.

V času od 17. 2. do 17. 4. 2025 je IRSD izvajal usmerjeno Akcijo nadzora delovnopravne zakonodaje in predpisov o varnosti in zdravju pri delu pri delodajalcih v dejavnosti cestnega tovornega prometa. Ker je v tej dejavnosti zaposleno večje število tujcev, so posebno pozornost namenili preverjanju spoštovanja določb Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev. V začetku leta 2025 je bilo več inšpektorjev usposobljenih za izvajanje nadzora nad delovnim časom z uporabo zapisovalne opreme (tahografi).

Policija skupaj z IRSD že od leta 2016 sodeluje v skupnih evropskih akcijah, ki se izvajajo na področju boja proti trgovini z ljudmi. Tudi v letošnjem letu bo organizirana tovrstna akcija (JAD), ki bo potekala predvidoma v dejavnosti gradbeništva. Gradbeništvo namreč ostaja dejavnost, v kateri so kršitve pravic delavcev na področju delovnopravne zakonodaje pogosto ugotovljene in zato predstavlja tveganje za trgovino z ljudmi na področju delovnega izkoriščanja.

Trenutno potekajo tudi aktivnosti za nadgradnjo veljavnega sporazuma in operativnega protokola o sodelovanju in izmenjavi informacij med Policijo in IRSD iz leta 2015. Organa si bosta tudi v bodoče prizadevala za intenzivnejše sodelovanje v smislu določitve skupnih ciljev ter povečanja števila skupnih nadzorov z uniformirano policijo ter usposabljanja v okviru kadrovskih zmožnosti.

Kršitev pravic iz delovnega razmerja znotraj Policije poleg Sektorja za organizirano kriminaliteto obravnavajo tudi kriminalisti Sektorja za gospodarsko kriminaliteto, pa tudi uniformirana policija in policisti za izravnalne ukrepe. Z namenom čim boljšega prepoznavanja kazalnikov trgovine z ljudmi je bilo za letošnje leto dogovorjeno dodatno usposabljanje tako za policiste kot za inšpektorje.

Z namenom preprečevanja izkoriščanja delavcev ZRSZ vodi in objavlja Evidenco delodajalcev z negativnimi referencami.⁸ Po ZUTD tem delodajalcem ZRSZ ni dolžan objaviti prostih delovnih mest in jim posredovati kandidatov za zaposlitev, z namenom zaščite vseh iskalcev zaposlitve, še posebej iz ranljivih skupin. V evidenco so uvrščeni delodajalci, pri katerih je:

- IRSD pravnoomočno ugotovil kršitve delovnopravne zakonodaje;
- FURS izrekla pravnoomočne kazni zaradi kršitve zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno;
- Finančna uprava RS ugotovila nepredložene obrazce REK (obračune davčnega odtegljaja za dohodke iz delovnega razmerja) ali neporavnane obvezne prispevke za socialno varnost;
- bilo na podlagi prijave delavca ugotovljeno, da delodajalec ne spoštuje delovnopravne zakonodaje, in sicer, če odpušča v nasprotju s predpisi ali grobo krši pravice delavcev iz dela.

ZRSZ objavlja tudi seznam delodajalcev, ki jim je prepovedano zaposlovanje tujcev.⁹

Med ostalimi ukrepi, ki jih izvaja ZRSZ z namenom preprečevanja trgovine z ljudmi za namen prisilnega dela, so še:

- izobraževanje in osveščanje sodelavcev, ki sodelujejo v postopkih izdaje soglasij in delovnih dovoljenj glede trgovine z ljudmi in potencialnih nevarnosti, ki jih zaposleni lahko zaznajo ob vodenju postopkov,
- temeljito preverjanje delodajalcev in dokumentacije, ki jo posredujejo,
- izvajanje zaslišanj tujcev preko diplomatsko-konzularnih predstavništev,
- preverjanje verodostojnosti predloženih dokazil preko Ministrstva za zunanje in evropske zadeve,
- preverjanje zaposlitvene potrebe delodajalca (ZRSZ zahteva dokazila, da bo tujec dejansko delal v Republiki Sloveniji v okviru projektov delodajalca),
- sodelovanje s pristojnimi organi pregona in nevladnimi organizacijami, ki se ukvarjajo z bojem proti trgovini z ljudmi, v primerih, ko se zazna sum trgovine z ljudmi,
- z namenom zaščite žrtev ZRSZ usmerja potencialne žrtve, da pridobijo ustrezno podporo, obravnavo in varno zatočišče ter jim uredi hitro izdajo soglasij za delo, da lahko zamenjajo delodajalca,
- informiranje delavcev migrantov v zvezi s pravičnim in zakonitim zaposlovanjem,
- zaposlitveni dogodki ZRSZ v državah izvora, kamor se povabi potencialne preverjene delodajalce, sindikate, zagovornike pravic delavcev, ki tujcem na kraju samem predstavijo delo in bivanje v Republiki Sloveniji.
- Globalna učilnica (Global Classroom) temelji na partnerstvu različnih organizacij, ki zagotavljajo podporo priseljencem za njihovo lažje in boljše vključevanje na trg dela in v družbo nasploh v okviru projekta LABOUR-INT III.¹⁰

f. zagotoviti, da se vsem tujcem, za katere obstajajo utemeljeni razlogi za domnevo, da so žrtve trgovine z ljudmi, vključno z državljani EU, omogoči obdobje za okrevanje in razmislek.

IV. poglavje Priročnika (Namestitev žrtev trgovine z ljudmi) določa, da ima žrtev trgovine z ljudmi pravico do pomoči in podpore takoj, ko se utemeljeno domneva, da je žrtev trgovine z ljudmi. Vsem žrtvam se, ne glede na državljanstvo, tako zagotovi 30-dnevno obdobje okrevanja in razmisleka, da si opomore in se znebi vpliva trgovcev z ljudmi ter se seznani s prostovoljnimi oblikami nadaljnjega programa oskrbe in možnostmi sodelovanja z državnimi organi.

41. Prosimo, da posredujete informacije o novostih v vaši državi od tretjega ocenjevalnega poročila GRETA v zvezi z:

a. novimi trendi na področju trgovine z ljudmi;

Na področju preiskave kaznivih dejanj trgovine z ljudmi Policija ugotavlja, da se nadaljuje trend preteklih let, in sicer je Republika Slovenija še vedno ciljna država za izkoriščanje žrtev trgovine z ljudmi. Pri tem je še vedno najpogostejše prepoznana oblika izkoriščanja žrtev zaradi prostitucije in spolnih zlorab, predvsem pa se v zadnjem času povečuje število primerov izkoriščanja za delo. Policija ne razpolaga s podatki, da bi bila

⁸ Dostopno na <https://www.ess.gov.si/iskalci-zaposlitve/iskanje-zaposlitve/iskanje-delodajalcev/delodajalci-z-negativnimi-referencami/#/>

⁹ Dostopno na <https://www.ess.gov.si/iskalci-zaposlitve/zaposlitve-tujih-drzavljanov/prepoved-zaposlovanja-tujcev/#:~:text=2025%2C%20je%20dolo%C4%8Dila%20novo%20uradno,in%20odvra%C4%8Danja%20od%20novih%20kr%C5%A1itev>

¹⁰ Več o tem na <https://www.ess.gov.si/partnerji/projektno-sodelovanje/projekt-labour-int-iii/>

Slovenija izvorna država žrtev trgovine z ljudmi, ki so izkoriščane v drugih državah članicah EU ali tretjih državah. Še vedno pa se ugotavlja, da je Slovenija tranzitna država, skozi katero prehajajo potencialne žrtve.

V letu 2022 je bilo identificiranih 5, v letu 2023 21 in v 2024 17 žrtev trgovanja. Vse žrtve so bile odrasle ženske, med njimi so prevladovalе državljanke tretjih držav, največ iz regije jugovzhodne Evrope. V skoraj vseh primerih so bile žrtve izkoriščane zaradi prostitucije in spolnih zlorab, v dveh pa zaradi prisilne poroke.

b. zakonodajo in predpisi, ki se nanašajo na ukrepe proti trgovini z ljudmi;

Zaradi okrepitve sodelovanja z izvornimi državami žrtev trgovine z ljudmi je bil 18. marca 2022 podpisan Protokol o sodelovanju na področju boja proti trgovini z ljudmi in zlorabi otrok z Republiko Severno Makedonijo. Protokol ureja področja, povezana s preprečevanjem trgovine z ljudmi, prepoznavo, napotitvijo, zaščito in prostovoljnim vračanjem žrtev trgovine z ljudmi in zaščito otrok, ki so žrtve vseh oblik zlorab.

Državni zbor Republike Slovenije je 27. januarja 2023 sprejel novelo KZ-1, ki med drugim dokončno prenaša določbe Direktive 2011/36/EU o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev.

Z novelo se 113. člen KZ-1, ki določa kaznivo dejanje trgovine z ljudmi, dopolnjuje tako, da med oblike izkoriščanja vključuje tudi beračenje, ki ga vsebuje direktiva. Poleg tega se prvemu odstavku 113. člena dodaja dikcija »suženjstvu podobnim razmerjem«, ki med drugimi obsega dolžniško suženjstvo, tlačanstvo, prodajo ženske za poroko, izročitev ženske drugi osebi za določeno protivrednost, primer, ko ženska po smrti moža pripada drugi osebi, ter predajo otroka drugi osebi zaradi izkoriščanja otroka ali njegovega dela, kar ustreza tudi opredelitvi po direktivi. Členu se dodaja nov šesti odstavek, ki kot kvalificirano obliko kaznivega dejanja ureja izvršitev s strani uradne osebe ali javnega uslužbenca pri opravljanju svojih dolžnosti.

Poleg tega se med kazniva dejanja iz tretjega odstavka 90. člena, za katera začne zastaralni rok teči z dnem polnoletnosti oškodovanca in ne z dnem izvršitve kaznivega dejanja, dodajata tudi kaznivi dejanji spravljanja v suženjsko razmerje iz 112. člena in trgovine z ljudmi iz 113. člena KZ-1.

Državni zbor RS je 28. junija 2023 sprejel Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj (v nadaljnjem besedilu: ZOZKD-B), ki pravico do odškodnin žrtvam kaznivih dejanj širi tudi na državljane tretjih držav. Novela zakona tako odpravlja formalni pogoj državljanstva Slovenije ali druge države članice Evropske unije za pridobitev odškodnine po tem zakonu in določa pridobitev odškodnine iz državne sheme ne glede na državljanstvo žrtve. Poleg tega novela prinaša možnost, da se tožnik odpove sodnemu varstvu, s čimer se zagotovita hitrejša dokončnost in pravnomočnost odločbe ter s tem olajša pridobitev odškodnine.

Državni zbor RS je 22. septembra 2023 sprejel Resolucijo o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških 2023–2030. Resolucija je strateški dokument, ki določa cilje in ukrepe ter ključne nosilce politik za uresničevanje enakih možnosti žensk in moških na posameznih področjih življenja v Republiki Sloveniji za obdobje od leta 2023 do leta 2030. V dokument so vključene tudi aktivnosti s področja boja proti trgovini z ljudmi.

Državni zbor RS je 26. aprila 2024 sprejel Resolucijo o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za obdobje 2024–2028 (EPA 1360-IX) (Uradni list RS, št. 38/24). V resoluciji je na več mestih izpostavljena problematika trgovine z ljudmi, npr. pri preventivnem delovanju, ogrožanju javnega zdravja, v strategijah/programih preprečevanja (preprečevanje trgovine s človeškimi organi, tkivi in krvjo, preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kibernetske kriminalitete, v okviru Evropske večdisciplinarne platforme proti grožnjam kriminala – EMPACT 2022+) itd.

V letu 2024 je bil izveden javni razpis za izbiro raziskovalnih projektov v okviru ciljnega raziskovalnega programa (CRP 2024), ki jih sofinancira Javna agencija za znanstveno raziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije. Vodilo projekta je zmanjšanje števila obsodilnih sodb na področju trgovine z ljudmi v zadnjih letih in različna sodna praksa na področju kaznivih dejanj trgovine z ljudmi, ki jih obravnavajo specializirani oddelki okrožnih sodišč na sedežih višjih sodišč (v Ljubljani, Mariboru, Celju in Kopru), v Sloveniji v zadnjem času, kar kaže na potrebo po celostni in poglobljeni strokovni analizi kazenske zakonodaje in sodne prakse na tem področju v zadnjih desetih letih. Cilj analize je objektivno proučiti dejansko stanje in zagotoviti priporočila za učinkovitejši pregon tovrstnih kaznivih dejanj, vključno s predlogi za morebitno spremembo zakonodaje. Za izvedbo raziskovalnega projekta, ki bo zaključen do konca 2025, je bil izbran Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani.

Za leto 2026 je načrtovana širša novela KZ-1, v okviru katere je predviden poseg v 113. člen (Trgovina z ljudmi) in predvidoma tudi v 196. člen (Kršitev temeljnih pravic delavcev) zakona. To je povezano tudi z

bodočimi rezultati iz analize Inštituta za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, omenjene v prejšnjem odstavku.

c. institucionalnim in političnim okvirom za ukrepanje proti trgovini z ljudmi (usklajevalni organi, specializirane enote, nacionalni poročevalec ali enakovreden mehanizem, vključevanje civilne družbe, javno-zasebna partnerstva);

Vlada RS je že leta 2003 ustanovila MDS TZL, ki jo vodi nacionalni koordinator za boj proti trgovini z ljudmi, njeni člani pa so predstavniki resornih ministrstev in vladnih služb. Kot neodvisni zunanji člani pri delu skupine sodelujejo tudi predstavniki Specializiranega državnega tožilstva RS, Državnega zbora RS in civilne družbe. Sklep se zaradi kadrovskih sprememb po potrebi posodablja, zadnja sprememba je bila sprejeta 10. oktobra 2024. Vlada RS je 27. marca 2025 imenovala tudi novega nacionalnega koordinatorja za boj proti trgovini z ljudmi.

MDS TZL se je v letu 2022 sestal trikrat, v letu 2023 dvakrat in v letu 2024 štirikrat. Obravnavala je aktualne teme s področja boja proti trgovini z ljudmi in sprejemala sklepe za učinkovitejše izvajanje politik na tem področju. V obdobju poročanja je pripravila tri letna poročila o njenem delu in dva akcijska načrta za boj proti trgovini z ljudmi, prvega za obdobje 2023–2024, ki ga je Vlada RS sprejela 26. januarja 2023 in drugega za obdobje 2025–2026, ki je bil sprejet 13. februarja 2025.¹¹

Delo MDS TZL so zaznamovale tudi številne dejavnosti na področju usklajevanja dejanskih primerov nameščanja žrtev trgovine z ljudmi, o katerih v skladu s Priročnikom razpravlja in odloča za to posebej imenovana večdisciplinarna skupina.

Poleg tega se je zaradi obravnave tem s področja prisilnega dela MDS TZL v obdobju poročanja večkrat sestala v ožji sestavi, enkrat pa se je v letu 2022 ta sestala zaradi načrtovanja preventivnih dejavnosti, usmerjenih v informiranje državljanov Ukrajine in ozaveščanje splošne javnosti o trgovini z ljudmi. Poleg tega se je delovna skupina v ožji sestavi v letu 2023 sestala z namenom iskanja systemske rešitve na področju nameščanja in oskrbe otrok z izkušnjo trgovine z ljudmi ter se dogovorila o nadaljnjih korakih za reševanje problematike. V 2024 pa je bil sklican sestanek skupine v ožji sestavi, na katerem je potekala razprava o ustreznosti prepoznavne in zaščite domnevnih žrtev trgovine z ljudmi med mladoletnimi prosilci za mednarodno zaščito. Dogovorjeni so bili nadaljnji koraki za reševanje problematike.

V Sloveniji trenutno še ni vzpostavljene funkcije nacionalnega poročevalca za boj proti trgovini z ljudmi, ki bi lahko podal neodvisno oceno o delu MDS TZL in izvajanju akcijskega načrta za boj proti trgovini z ljudmi. Predvideno je, da funkcijo nacionalnega poročevalca za boj proti trgovini z ljudmi prevzame Urad Varuha človekovih pravic. V tej luči je bil v letu 2024 pripravljen predlog novele Zakona o Varuhu človekovih pravic, vendar zakonodajni postopek še ni zaključen.

d. trenutno nacionalno strategijo in/ali akcijskim načrtom za boj proti trgovini z ljudmi (cilji, glavne dejavnosti, proračun, organi, odgovorni za izvajanje, spremljanje in ocenjevanje rezultatov);

Akcijski načrt za boj proti trgovini z ljudmi za obdobje 2025–2026 opredeljuje in konkretizira aktivnosti, ki se bodo v Republiki Sloveniji izvajale na celotnem področju boja proti trgovini z ljudmi v naslednjem dvoletnem obdobju. Dokument je smiselno nadaljevanje že utečenih projektov, ki so se izkazali kot uspešni in zaradi narave dela zahtevajo kontinuiteto. Prav tako so na podlagi minulih izkušenj in novih idej zasnovane aktivnosti, ki nadgrajujejo dosedanje delo. Akcijski načrt sledi ukrepom, določenim v Strategiji EU za boj proti trgovini z ljudmi (2021–2025) in upošteva priporočila in usmeritve mednarodnih institucij, ki delujejo na tem področju, predvsem priporočila nadzorstvenega mehanizma GRETA glede izvajanja Konvencije Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi.

Načrt je razdeljen na šest poglavij: Preventiva; Odkrivanje, preiskovanje in pregon trgovine z ljudmi; Identifikacija, zaščita in pomoč žrtvam trgovine z ljudmi; Sodelovanje v regionalnih in mednarodnih organizacijah za preprečevanje trgovine z ljudmi in boj proti njej; Izboljšanje systemskih rešitev in predlogi zakonodajnih sprememb ter Koordinacija in podporne dejavnosti. Vsako izmed poglavij opredeljuje niz konkretnih nalog z navedbo nosilcev, sodelujočimi izvajalci in rokom izvedbe.

Na področju preventive poleg ustaljenih aktivnosti aktualni akcijski načrt pozornost namenja tudi preventivnemu delovanju na področju ozaveščanja in preprečevanja trgovine z ljudmi med osebami z

¹¹ Vsi dokumenti so dostopni na <https://www.gov.si/zbirke/delovna-telesa/medresorska-delovna-skupina-za-boj-proti-trgovini-z-ljudmi/> (slovenski jezik) in <https://www.gov.si/en/registries/working-bodies/the-national-working-group-for-combating-trafficking-in-human-being/> (angleški jezik).

invalidnostmi. Na področju odkrivanja, preiskovanja in pregona je predvidena priprava posebnih smernic za FURS, ki bodo zaposlenim v tej instituciji pomagale pri prepoznavanju kazalnikov trgovine z ljudmi. Prav tako bodo pripravljene smernice za konzularne delavce, ki pogosto predstavljajo prvo točko stika s potencialnimi žrtvami v tujini.

Na področju pomoči in zaščite žrtev je pomembna novost povečanje sredstev za reintegracijo žrtev in za program PATS s pomočjo EU skladov. Sredstva so se prav tako povečala na področju sodelovanja v regionalnih in mednarodnih organizacijah, kjer bo Slovenija nadaljevala z aktivnostmi v neformalni mreži nacionalnih koordinatorjev regije jugovzhodne Evrope za boj proti trgovini z ljudmi, ki bodo do sredine leta 2027 financirane v okviru projekta EU4FAST. V tem okviru je bila že pripravljena nova regionalna strategija za obdobje 2025–2029, ki je bila predstavljena na srečanju ministrov za notranje zadeve v okviru Brdo procesa marca 2025. Na področju izboljšanja sistemskih rešitev in zakonodajnih sprememb bo do konca 2025 izvedena strokovna analiza kazenske zakonodaje in sodne prakse na tem področju v zadnjih desetih letih, ki bo podala priporočila za učinkovitejši pregon tovrstnih kaznivih dejanj, vključno s predlogi za morebitno spremembo zakonodaje. Poleg tega bo v prihodnje pozornost usmerjena tudi v ukrepe za vključevanje oseb z izkušnjo trgovine z ljudmi v oblikovanje politik in ukrepov na tem področju.

Aktivnosti, predvidene v okviru aktualnega akcijskega načrta, so ocenjene na 591.920 evrov.

e. nedavno sodno prakso glede trgovine z ljudmi za različne oblike izkoriščanja.

V Sloveniji je bilo od leta 2020 dalje sprejetih nekaj odločitev sodišč, ki so spremenile sodno prakso na širšem področju boja proti trgovini z ljudmi. Sodišča v zadnjih letih izrekajo oprostilne sodbe, čeprav so v preteklih letih pri bistveno enakem dejanskem stanju izrekala obsodilne sodbe. Prav tako je v nekaterih primerih s strani sodišč pri izreku sodbe prišlo do prekvalifikacije očitane kaznivega dejanja trgovine z ljudi v milejše kaznivo dejanje (npr. zloraba prostitucije). V ta namen je v pripravi strokovna analiza, ki bo zagotovila priporočila za učinkovitejši pregon tovrstnih kaznivih dejanj, vključno s predlogi za morebitno spremembo zakonodaje. Več o tem v točkah 32 in 41.b.

V letih 2021, 2022 in 2023 sodišča niso izrekla obsodilnih sodb za kaznivo dejanje trgovine z ljudmi.

V letu 2024 pa so sodišča na prvi stopnji so pisno izdala eno obsodilno sodbo zaradi kaznivega dejanja trgovine z ljudmi po 113. členu KZ-1 zoper enega polnoletnega storilca in šest obsodilnih sodb zaradi kaznivih dejanj zlorabe prostitucije po 175. členu KZ-1 zoper sedem polnoletnih storilcev.

Obsodilna sodba glede trgovine z ljudmi je bila izdana v avgustu 2024 za eno fizično osebo zaradi storitve dveh kaznivih dejanj po drugem v zvezi s prvim odstavkom 113. člena KZ-1 in 20. členom KZ-1. Sodba je pravnomočna, fizični osebi je bila izrečena pogojna obsodba z določeno kaznijo 3 let in 1 meseca enotne kazni zapora in stransko denarno kaznijo 6.000 evrov, ki pa ne bosta izrečeni, če obtoženi v preizkusni dobi 4 let ne bo storil novega kaznivega dejanja. Storilec je sodeloval pri storitvi kaznivega dejanja, tako da je sodeloval pri novačenju, prevozu in nastanitvi ter pri nadzoru izkoriščanja prostitucije dveh žrtev iz Madžarske.

Sodišče je v obsežni in odmevni zadevi, v kateri so bila obravnavana kazniva dejanja po 113. členu in 175. členu KZ-1, v maju 2024 razglasilo sodbo zaradi izkoriščanja prostitucije v hudodelski združbi, in sicer zaradi izkoriščanja najmanj 417 oškodovank, državljanek Romunije. Pisni odpravek sodbe iz maja 2024 je bil prejet šele v juliju 2025 in obsega preko 800 strani. Sodba še ni pravnomočna. Sodišče je štirim obtoženim fizičnim osebam zaradi kaznivega dejanja po tretjem v zvezi s prvim odstavkom 175. členu KZ-1 izreklo naslednje kazni: prvemu obtoženemu štiri leta in šest mesecev zapora ter stransko denarno kazen 30.000 evrov, drugemu in tretjemu obtoženemu štiri leta in štiri mesece zapora ter stransko denarno kazen 30.000 oziroma 21.000 evrov, četrti obtoženki pa dve leti in dva meseca zapora. Pravni osebi je bila izrečena denarna kazen v višini 100.000 evrov. Iz sodbe izhaja, da so z izvrševanjem kaznivih dejanj pridobili premoženjsko korist preko 4 milijonov evrov.

V zadevi je bila zoper nekatere obdolžence vložena tudi obtožnica zaradi kaznivega dejanja trgovine z ljudmi po 113. členu KZ-1, vendar je nato sodišče novembra 2022 izdalo oprostilno sodbo. V novembru 2023 pa je višje sodišče potrdilo oprostilno sodbo sodišča.

V isti zadevi poteka še sodna preiskava zoper dve fizični osebi zaradi očitka kaznivega dejanja po petem v zvezi z drugim in prvim odstavkom 113. člena KZ-1, ki je bilo prav tako storjeno na škodo romunskih državljanek.

3. DEL – STATISTIČNI PODATKI O TRGOVINI Z LJUDMI

42. Navedite statistične podatke po letih, začenši z letom 2022, če so na voljo, razčlenjene, kot je navedeno spodaj:

- a. Število potencialnih in identificiranih žrtev trgovine z ljudmi v smislu, da jih je državna institucija ali pooblaščen nevladna organizacija prepoznala kot nosilce pravic do storitev iz konvencije (razčlenjeno po spolu, starosti, državljanstvu, obliki izkoriščanja, notranji ali nadnacionalni trgovini in organu, ki jih je identificiral).

LETO 2022:

TABELA 1: Število identificiranih žrtev trgovine z ljudmi v letu 2022 po spolu in državljanstvu

DRŽAVLJANSTVO	MOŠKI	ŽENSKÉ	SKUPAJ
Slovenija	0	2	2
Kolumbija	0	1	1
Venezuela	0	2	2
SKUPAJ	0	5	5

TABELA 2: Število identificiranih žrtev trgovine z ljudmi v letu 2022 po spolu in obliki izkoriščanja

OBLIKA IZKORIŠČANJA	MOŠKI	ŽENSKÉ	SKUPAJ
Spolno izkoriščanje	0	3	3
Prisilna poroka	0	2	2
SKUPAJ	0	5	5

TABELA 3: Število identificiranih žrtev trgovine z ljudmi v letu 2022 po starosti

STAROSTNO OBDOBJE	ŠTEVILO OSEB
07-14	1
14-16	1
18-24	2
24-34	1

TABELA 4: Število potencialnih žrtev trgovine z ljudmi v letu 2022 po spolu in državljanstvu

DRŽAVLJANSTVO	MOŠKI	ŽENSKÉ	SKUPAJ
Indija	9	0	9
Kitajska	1	0	1
Kosovo	1	0	1
Ukrajina	1	0	1
Albanija	0	1	1
Uganda	0	1	1
SKUPAJ	12	2	14

Drugih podatkov o potencialnih žrtvah v letu 2022 nismo vključevali v letno statistiko.

LETO 2023:

TABELA 5: Število identificiranih žrtev trgovine z ljudmi v letu 2023 po spolu in državljanstvu

DRŽAVLJANSTVO	MOŠKI	ŽENSKÉ	SKUPAJ
Bosna in Hercegovina	0	3	3
Črna gora	0	1	1
Hrvaška	0	1	1
Kitajska	0	1	1
Romunija	0	1	1
Slovenija	0	1	1
Srbija	0	12	12

Ukrajina	0	1	1
SKUPAJ	0	21	21

TABELA 6: Število identificiranih žrtev trgovine z ljudmi v letu 2023 po spolu in obliki izkoriščanja

OBLIKA IZKORIŠČANJA	MOŠKI	ŽENSKE	SKUPAJ
Spolno izkoriščanje	0	21	21
SKUPAJ	0	21	21

Od vseh identificiranih žrtev je bilo 20 žrtev polnoletnih, ena pa je bila mladoletna.

TABELA 7: Število potencialnih žrtev trgovine z ljudmi v letu 2023 po spolu in državljanstvu

DRŽAVLJANSTVO	MOŠKI	ŽENSKE	SKUPAJ
Butan	0	1	1
Filipini	0	2	2
Kolumbija	0	1	1
Nemčija	0	1	1
Nepal	0	4	4
Portugalska	0	1	1
Romunija	0	1	1
Slovenija	0	2	2
Španija	0	1	1
Šrilanka	0	1	1
Švedska	0	1	1
Ukrajina	0	42	42
Afganistan	1	0	1
Portugalska	1	0	1
SKUPAJ	2	58	60

Drugih podatkov o potencialnih žrtvah v letu 2023 nismo vključevali v letno statistiko.

LETO 2024:

TABELA 8: Število identificiranih žrtev trgovine z ljudmi v letu 2024 po spolu in državljanstvu

DRŽAVLJANSTVO	MOŠKI	ŽENSKE	SKUPAJ
Bosna in Hercegovina	0	1	1
Črna gora	0	2	2
Hrvaška	0	1	1
Kolumbija	0	1	1
Srbija	0	11	11
Neznano	0	1	1
SKUPAJ	0	17	17

TABELA 9: Število identificiranih žrtev trgovine z ljudmi v letu 2024 po spolu in obliki izkoriščanja

OBLIKA IZKORIŠČANJA	MOŠKI	ŽENSKE	SKUPAJ
Spolno izkoriščanje	0	17	17
SKUPAJ	0	17	17

Vse identificirane žrtve so bile odrasle osebe (18+). Vse navedene žrtve so bile identificirane s strani Policije.

TABELA 10: Število potencialnih žrtev trgovine z ljudmi v letu 2024 po spolu in državljanstvu

DRŽAVLJANSTVO	MOŠKI	ŽENSKE	SKUPAJ
Bangladeš	1	0	1
Maroko	1	0	1
Romunija	2	6	8
Sirija	1	0	1
Slovenija	1	1	2
Turčija	1	0	1
Kitajska	0	4	4
Filipini	5	5	10
SKUPAJ	12	16	28

Drugih podatkov o potencialnih žrtvah v letu 2024 nismo vključevali v letno statistiko.

b. Število žrtev trgovine z ljudmi, prepoznanih v okviru azilnega postopka (razčlenjeno po spolu, starosti, državljanstvu, obliki izkoriščanja).

V obdobju od 2022 do 2024 v okviru azilnega postopka ni bilo prepoznanih žrtev trgovine z ljudmi.

c. Število žrtev trgovine z ljudmi, ki so prejele pomoč (razčlenjeno po spolu, starosti, državljanstvu, obliki izkoriščanja, notranji ali nadnacionalni trgovini z ljudmi)

TABELA 11: Število žrtev trgovine z ljudmi, ki so prejele pomoč v letu 2022

	SPOL	STAROST	DRŽAVLJANSTVO	OBLIKA IZKORIŠČANJA	Notranja/ nadmacionalna trgovina
a) Oskrba v kriznem prostoru:					
1.	Ž	>18	Kolumbija	Spolno izkoriščanje	Nadmacionalna
2.	Ž	>18	Bosna in Hercegovina	Spolno izkoriščanje	Nadmacionalna
3.	Ž	>18	Portugalska	Spolno izkoriščanje v kultu	Nadmacionalna
4.	Ž	>18	Nemčija	Spolno izkoriščanje v kultu	Nadmacionalna
5.	Ž	>18	Venezuela	Spolno izkoriščanje	Nadmacionalna
6.	Ž	>18	Venezuela	Spolno izkoriščanje	Nadmacionalna
b) Oskrba v varnem prostoru:					
1.	Ž	>18	Kolumbija	Spolno izkoriščanje	Nadmacionalna
2.	Ž	>18	Bosna in Hercegovina	Spolno izkoriščanje	Nadmacionalna
3.	Ž	>18	Portugalska	Spolno izkoriščanje v kultu	Nadmacionalna
4.	Ž	>18	Nemčija	Spolno izkoriščanje v kultu	Nadmacionalna
5.	Ž	>18	Venezuela	Spolno izkoriščanje	Nadmacionalna
6.	Ž	>18	Venezuela	Spolno izkoriščanje	Nadmacionalna
c) Program reintegracije:					
1.	Ž	>18	Madagaskar	Prisilno delo	Nadmacionalna
2.	Ž	>18	Kolumbija	Spolno	Nadmacionalna

				izkoriščanje	
3.	Ž	>18	Slovenija	Spolno izkoriščanje	Notranja
4.	Ž	>18	Slovenija	Spolno izkoriščanje	Notranja
5.	Ž	>18	Slovenija	Spolno izkoriščanje	Notranja
6.	Ž	>18	Slovenija	Spolno izkoriščanje	Notranja
7.	M	>18	Slovenija	Spolno izkoriščanje	Notranja
8.	Ž	>18	Ukrajina	Spolno izkoriščanje	Nadnacionalna

TABELA 12: Število žrtev trgovine z ljudmi, ki so prejele pomoč v letu 2023

	SPOL	STAROST	DRŽAVLJANSTVO	OBLIKA IZKORIŠČANJA	Notranja/ nadmacionalna trgovina
a) Oskrba v kriznem prostoru:					
1.	Ž	>18	Ukrajina	Spolno izkoriščanje	Nadnacionalna
2.	Ž	>18	Srbija	Spolno izkoriščanje	Nadnacionalna
b) Oskrba v varnem prostoru: V letu 2023 v program ni bilo vključenih žrtev trgovanja.					
c) Program reintegracije:					
1.	Ž	>18	Madagaskar	Prisilno delo	Nadnacionalna
2.	Ž	>18	Kolumbija	Spolno izkoriščanje	Nadnacionalna
3.	Ž	>18	Palestina	Spolno izkoriščanje	Nadnacionalna
4.	Ž	>18	Venezuela	Spolno izkoriščanje	Nadnacionalna
5.	Ž	>18	Venezuela	Spolno izkoriščanje	Nadnacionalna
6.	Ž	>18	Slovenija	Spolno izkoriščanje	Notranja
7.	Ž	>18	Slovenija	Spolno izkoriščanje	Notranja
8.	Ž	>18	Slovenija	Spolno izkoriščanje	Notranja
9.	Ž	>18	Slovenija	Spolno izkoriščanje	Notranja
10.	Ž	>18	Ukrajina	Spolno izkoriščanje	Nadnacionalna

TABELA 13: Število žrtev trgovine z ljudmi, ki so prejele pomoč v letu 2024

	SPOL	STAROST	DRŽAVLJANSTVO	OBLIKA IZKORIŠČANJA	Notranja/ nadmacionalna trgovina
a) Oskrba v kriznem prostoru:					
1.	Ž	>18	Slovenija	Spolno izkoriščanje	Notranja
2.	Ž	>18	Filipini	Prisilno delo	Nadnacionalna
3.	M	>18	Filipini	Prisilno delo	Nadnacionalna
4.	M	>18	Filipini	Prisilno delo	Nadnacionalna
5.	M	>18	Filipini	Prisilno delo	Nadnacionalna
6.	M	>18	Filipini	Prisilno delo	Nadnacionalna
b) Oskrba v varnem prostoru:					
1.	Ž	>18	Filipini	Prisilno delo	Nadnacionalna
2.	M	>18	Filipini	Prisilno delo	Nadnacionalna
3.	M	>18	Filipini	Prisilno delo	Nadnacionalna

4.	M	>18	Filipini	Prisilno delo	Nadnacionalna
5.	M	>18	Filipini	Prisilno delo	Nadnacionalna
c) Program reintegracije:					
1.	Ž	>18	Filipini	Prisilno delo	Nadnacionalna
2.	M	>18	Filipini	Prisilno delo	Nadnacionalna
3.	M	>18	Filipini	Prisilno delo	Nadnacionalna
4.	M	>18	Filipini	Prisilno delo	Nadnacionalna
5.	M	>18	Filipini	Prisilno delo	Nadnacionalna
6.	Ž	>18	Palestina	Spolno izkoriščanje	Nadnacionalna
7.	Ž	>18	Madagaskar	Prisilno delo	Nadnacionalna
8.	Ž	>18	Slovenija	Spolno izkoriščanje	Notranja
9.	Ž	>18	Slovenija	Spolno izkoriščanje	Notranja

d. Število otrok, ki so bili žrtve trgovine z ljudmi in so jim bili dodeljeni zakoniti skrbniki.

Republika Slovenija take statistike ne vodi. Poudarjamo pa, da v skladu s 257. členom Družinskega zakonika sodišče vsakega otroka, ki nima staršev ali za katerega starši ne skrbijo, postavi pod skrbništvo in mu imenuje skrbnika. Družinski zakonik v 270. členu nadalje določa, da če ni v mednarodni pogodbi drugače določeno, ukrene v neodložljivih primerih center za socialno delo ali sodišče po določbah tega zakonika, kar je potrebno za varstvo osebnosti, pravic in koristi tujega državljanca, dokler organ njegove države ne ukrene, kar je treba. Navedeno pomeni, da sodišče pod skrbništvo lahko postavi tudi tujca.

e. Število žrtev trgovine z ljudmi, ki jim je bilo odobreno obdobje okrevanja in razmisleka (razčlenjeno po spolu, starosti, državljanstvu, obliki izkoriščanja).

Obdobje okrevanja in razmisleka je bilo odobreno 14 osebam (glej podatke v tabelah št. 11, 12 in 13).

f. Število žrtev trgovine z ljudmi, ki jim je bilo izdano dovoljenje za prebivanje, z navedbo vrste dovoljenja in njegovega trajanja (razčlenjeno po spolu, starosti, državljanstvu, obliki izkoriščanja).

Iz podatkov, ki jih izkazuje Register tujcev, je razvidno, da je bilo žrtvam trgovine z ljudmi v obdobju od 1. 1. 2022 do 31. 7. 2025 izdanih 6 dovoljenj za začasno prebivanje v Republiki Sloveniji, in sicer 3 v letu 2022 in 3 v letu 2024.

Dovoljenja za začasno prebivanje za žrtve trgovine z ljudmi so bila izdana 3 državljanom Republike Filipini (enemu moškemu in dvema ženskama), 1 državljanke Republike Kolumbije in 2 državljankama Bolivarske republike Venezuele. Žrtve trgovine z ljudmi so bile ob izdaji dovoljenja za začasno prebivanje polnoletne (v starostni skupini od 20 do 40 let). Pristojni organi v Republiki Sloveniji (tj. upravne enote) so dovoljenja za začasno prebivanje žrtvam trgovine z ljudmi izdala z veljavnostjo enega leta.

TABELA 14 : Število izdanih dovoljenj za začasno prebivanje žrtvam trgovine z ljudmi v obdobju od 1. 1. 2022 do 31. 7. 2025, razčlenjeno glede na žrtvin spol (M/Ž), državljanstvo in starost ob izdaji dovoljenja za začasno prebivanje

		2022		2023		2024		2025 (do 31.7.)		Skupaj
Državljanstvo žrtve	Starost žrtve	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	
Republika Filipini	37					1				3
	38						1			
	39						1			
Republika Kolumbija	28		1							1
Bolivarska republika Venezuela	21		2							2
Skupaj		0	3	0	0	1	2	0	0	6
		3		0		3		0		

V Registru tujcev se ne vodi podatek o razlogih, na podlagi katerih se utemeljuje prebivanje žrtve trgovine z ljudmi v Republiki Sloveniji (tj. sodelovanje v kazenskem postopku ali obstoj posebnih okoliščin), niti podatek o obliki trgovine z ljudmi, zaradi katere je bilo žrtvi izdano tovrstno dovoljenje za začasno prebivanje, zato se statističnih podatkov, prikazanih v tabeli, ne more razčleniti po teh kriterijih.

- g. Število oseb, ki jim je bil dodeljen status begunca ali subsidiarna/dodatna zaščita, ker so žrtve trgovine z ljudmi (razčlenjeno po spolu, starosti, državljanstvu, obliki izkoriščanja).**

Republika Slovenija take statistike ne vodi.

- h. Število žrtev trgovine z ljudmi, ki so zahtevale odškodnino, ki jim je bila odobrena odškodnina in ki so dejansko prejele odškodnino (razčlenjeno po spolu, starosti, državljanstvu, obliki izkoriščanja, z navedbo, ali je odškodnino zagotovil storilec ali država, in znesek odškodnine).**

V navedenem obdobju v Republiki Sloveniji ne beležimo žrtev trgovine z ljudmi, ki bi zahtevale oziroma prejele odškodnino oziroma bi ji bila odškodnina odobrena.

- i. Število žrtev trgovine z ljudmi, ki so od države prejele drugo obliko finančne podpore, z navedbo prejetega zneska.**

Vse žrtve so v okviru programa oskrba žrtev trgovine z ljudmi – varni prostor, prejele finančno pomoč v obliki dnevnice.

- j. Število žrtev trgovine z ljudmi, ki so prejele brezplačno pravno pomoč.**

Žrtve so prejele osnovno pravno pomoč, niso pa prejele profesionalne pravne pomoči s strani odvetnikov.

- k. Število žrtev trgovine z ljudmi, ki so bile vrnjene ali repatriirane v vašo državo ali iz nje (razčlenjeno po spolu, starosti, ciljni državi, obliki izkoriščanja).**

TABELA 15: Število žrtev trgovine z ljudmi, ki so bile vrnjene v izvorno državo

	SPOL	STAROST	DRŽAVLJANSTVO	OBLIKA IZKORIŠČANJA	Notranja/nadnacionalna trgovina
1.	Ž	>18	Venezuela	Spolno izkoriščanje	Nadnacionalna
2.	Ž	>18	Venezuela	Spolno izkoriščanje	Nadnacionalna
3.	Ž	>18	Kolumbija	Spolno izkoriščanje	Nadnacionalna
4.	Ž	>18	Bosna in Hercegovina	Spolno izkoriščanje	Nadnacionalna
5.	Ž	>18	Nemčija	Spolno izkoriščanje	Nadnacionalna
6.	Ž	>18	Portugalska	Spolno izkoriščanje	Nadnacionalna

- l. Število preiskav primerov trgovine z ljudmi (razčlenjeno po vrsti izkoriščanja z navedbo števila žrtev).**

TABELA 16: Število preiskav primerov trgovine z ljudmi v obdobju od 2022 do 2024

Kaznivo dejanje	2022	2023	2024
Trgovina z ljudmi (113. člen KZ-1)	6	74	43

- m. Število kazenskih pregonov v primerih trgovine z ljudmi (razčlenjeno po vrsti izkoriščanja z navedbo števila žrtev in obtožencev).**

Kazenski pregon se je začel oziroma je bil v teku v šestih zadevah, v katerih je bila obravnavana trgovina z ljudmi. V vseh omenjenih primerih je šlo za izkoriščanje prostitucije, skupno število žrtev je bilo 15, prav tako je bilo skupno 15 obdolžencev.

n. Število obsojenih storilcev kaznivega dejanja trgovine z ljudmi (razčlenjeno po spolu, starosti, državljanstvu, obliki izkoriščanja).

Ena oseba je bila obsojena dveh kaznivih dejanj trgovine z ljudmi, in sicer je obsojenec moški, star 43 let, državljan Republike Madžarske. Enako kot v preostalih zgoraj omenjenih zadevah, v katerih je tekel pregon zaradi kaznivega dejanja trgovine z ljudmi, je tudi v tem primeru šlo za izkoriščanje prostitucije.

o. Število obsodb zaradi trgovine z ljudmi z navedbo oblike izkoriščanja, ali je bila žrtev odrasla oseba ali otrok, vrste in trajanja kazni ter ali so bile kazni uspešno izvršene ali pogojne.

V Republiki Sloveniji beležimo eno obsodbo zaradi dveh kaznivih dejanj trgovine z ljudmi po drugem v zvezi s prvim odstavkom 113. člena KZ-1 in 20. členom KZ-1. V predmetni zadevi je šlo za izkoriščanje prostitucije dveh odraslih žrtev.

p. Število sodb v primerih trgovine z ljudmi, na podlagi katerih je bilo zaplenjeno premoženje.

V Republiki Sloveniji nismo imeli sodb zaradi trgovine z ljudmi, kjer bi prišlo do odvzema nezakonitega premoženja.

q. Število obsodb pravnih oseb zaradi trgovine z ljudmi

V Republiki Sloveniji nobena pravna oseba ni bila obsojena zaradi kaznivega dejanja trgovine z ljudmi.